A

DUNÁNTÚLI ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZKERÜLETI

SOPRONI LYCEUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1891/2-IKI TANÉVRŐL.

KÖZZÉ TESZI:

POSZVÉK SÁNDOR,

LYCEUMI IGAZGATÓ.

SOPRON,

NYOMATOTT LITFASS KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1892.

A

DUNÁNTÚLI ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZKERÜLETI

SOPRONI LYCEUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1891/2-IKI TANÉVRŐL.

KÖZZÉ TESZI:

POSZVÉK SÁNDOR,

LYCEUMI IGAZGATÓ.

SOPRON,

NYOMATOTT LITFASS KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN,

1892.

REV 98

ORSZÁGOS RÉGÉSZETI
KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

REV 2018

I.

Ünnepi beszéd, Ő Felsége I. Ferencz József magyar királylyá koronáztatásának 25-ik évfordulója alkalmából.

Ünnepet ülünk ma, — ünnepet ül az ország! A természet mintha maga is részt kivánna ezen örömünkből, a tavasz lehellete kilebbent, a föld lehullatá dermesztő bilincseit. — S ezen tavaszi verőfényben nem a szokásos évi ifjusági örömünnepnek hivó szózata hangzott szerte a városban; nem is az a vágy és kötelességérzet, hogy a főiskola kebelében száz év óta csendesen működő ifjusági »Magyar Társaság« ez évi eredményéről beszámoljon, gyűjté egybe ez alkalommal az intézet vezetőit és pártfogóit, az ifjuságot és barátait: — hanem egy szebb, nemesebb érzelem rezegteti ma kebleinket, dobogtatja az egész ország szivét, — azon élő örömnek szent érzelme, hogy a hosszu, nehéz, sötét éj után egy szebb napnak éltető hajnalára virradánk, a mikor a gyászba borult nemzet elfogadva a neki nyujtott béke jobbot, fejedelmét Europa legszebb, legékesebb, Szt. István apostoli királyi koronájával diszesité. — 25 éve ma annak, hogy nemzet és fejedelem egymást megértve, egymással kibékülve, az alapjában megrenditett ország visszanyerte nyugalmát, vissza legdrágább, legféltettebb kincsét — ezredéves alkotmányát. — És ez a nap örömnap nekünk, örömnap az országnak, de örömnap a dicsőségesen uralkodó felséges királyi családnak is.

Örömünnep e mai nap nekünk, az ifjuságnak, örömünnep az országnak. — Ha más esztendőkben, a mikor még rablánczokban hevert e nemzet s a zsarnokság vasvesszeje suhogott feje fölött, remény- s várakozástól dobogó kebellel vártuk e napot, a melyen ez ifjak mint társaság itt baráti körben egy évi csendes de lelkes munkásságuknak gyümölcsét, szellemi zsengéiket bemutatják; ha máskor félő örömmel néztük a hangyaszorgalmat, a mint az ifjak versenyez-

nek azon porszemek összehordásában, a melyen nemzeti tudományunk s ezredéves szabadságunk szent temploma lassanként ujból fölépül: úgy ma jónius 8-ára virradva, szivünk földobban, lelkünk megnyilallik, mert a kegyes ég, mely oly súlyos, nehéz megpróbáltatásoknak veté alá e nemzetet, irántunk hő mosolyra engede. — Szivünk földobban, tudva, hogy öröm váltá fel a gyászt és szomorúságot, mely 17 hosszu, kinos esztendőn át ott ült minden magyarnak arczán; lelkünk megnyilallik hallva a szót: »a magyar nem volt, hanem lesz«, a melytől »a föld szive is megrezdül és átvonaglik róna, völgy, halom.« A nemzet tehát, a melynek parányi részét mi is teszszük, él, mert hisz fejedelme, most apostoli királya elismerte törvényes jogait, megesküdött, hogy a nemzet szabadságát, alkotmányát nemcsak maga tiszteletben tartja, hanem tiszteletet követel mindenkitől országunk ezredéves alkotmánya iránt. — És a nép, a melynek a kegyes ég egy napon adott volt hazát és szabadságot, de a melyre egy napon ott Világosnál egy hosszu éj kinos sötétsége borult; a nép, a melynek szent törvénye megszaggatva hevert hazája drága ölén s mely nem lelé honját a hazában: ma a 25 évi örvendetes tapasztalás után elfelejtve a kinos fájdalmat és súlyos szenvedéseket, lelkesült örömmel gyül az égő oltár körül, a hol tüzénél szent lángra hevül, mert enyhet, nyugalmat talál, — nem, nemes ösztönt, szent lelkesedést merit, látva a versenyt, a melyben király és nemzet egymással vetélkedve a haza fölvirágoztatásán fáradoznak.

Ha e század elején a haza költői megsiratták a hanyatló nemzetet, a mely a béke ölén sülyedésnek indult, mely feledé multját s nem hitt a jövőben; ha a fölébredt hazafiság, nemzeti regeneratio nagy költője a nemzet romjai alá temetkezve a mult nagyság képeit tünteté fel, hogy önérzetet, bizalmat keltsen a nemzetben, ébreszsze a sülyedőket, bátoritsa a küzdőket; ha a későbbi költők és bölcselkedők átérzék és kifejezésre juttaták nemzetüknek bajait és szükségeit, kivánságait és óhajait, hogy az ihletett Széchenyi jóslata — »a magyar nem volt hanem lesz« — beteljesedjék: — úgy ma a költők szava mint lágyan zsongó fuvalom árad szerte a hazában buzditva: « hass, alkoss, gyarapits s a haza fényre derül.«

És lett uj korszak, — reményben gazdag, tettben szapora. A szemfedőt, mely Világosnál hazánk téreire borult a Kárpátoktól az Adriáig, nyugottól keletig, most virágos tavasz, mosolygó ég váltá fel; s a hol előbb elnyomott könny, visszafojtott sóhaj rezdité meg

a keblet, — ott most derült arcz áll előtted s szabad szó munkára hiv.

És ez a nemzet a szabad szó hivását megértvén, hatott, alkotott. — Ott hol ezelőtt süppedékes s járatlan utak az ország szivéhez juthatást gátolák, ma az Alföld sik rónáin s a bérczkoszorúzta felföldön dübörgő gőzösök száguldanak s mint az ember testében az erek, az ország szivéből a vasut vonalak százai az ország különböző vidékeire elvezetnek. — Az előbb fékevesztett folyóink most szük mederbe szoritva, prüsszögve hordják hátaikon e század csodálatos alkotmányát. — S mig előbb a hajós rettegve közeledett a dunai sziklacsoporthoz, ma Trajanus hires vaskapuja enged a szabad ember isteni elméjének.

És gyarapodtunk testben, és gyarapodtunk lélekben is. Azok, kik előbb mint az ország páriái bár röghez kötve mégis idegenek voltak, ma mint a haza szabad fiai nemes versenyre kelnek a volt kiválasztottakkal, hogy a hazát dicsővé, nagygyá tegyék. — És gyarapodtunk lélekben is; mert mig előbb századokon keresztül a magyar szó, édes anyanyelvünk el volt felejtve s a nemzeti szellem bilincsekbe verve, — ma még az idegen anyanyelvü is büszkén vallja magát magyarnak s lelke egész hevével buzgó apostola lett a magyar nemzeti tudománynak, a nemzeti szellemnek.

A haza tehát felderült, a nemzet örül. — Az eskü, a melyet ma 25 esztendeje ágyúk dörgése s harangok zúgása között, Ő Felsége, hazánknak 300 év óta legalkotmányosabb s legszeretettebb királya a nemzetnek ünnepélyesen tett, nem vala mint oly sokszor csak elhangzó, puszta szó, hanem királyi fogadás, a melyet szentül meg is tartott. — Király és nemzet ezen 25 év alatt emberi erőt felülmuló munkát végeztek, három századnak mulasztásait pótolván. Mert mig e század elején is a gazdag Kanaánnak népe szegény vala, ma öröm látni, mint kel versenyre a sokkal boldogabb nyugottal, mely mindég a béke áldásait élvezte.

És hogy ez ország annyi viszontagság után most a béke ölén anyagilag, szellemileg fölvirágzik, hogy a visszavonás után egyetértés honol a hon határain belül s az aggasztó tétlenség helyébe nemes munka lépett, — ezt neked köszönjük, dicső, szeretett királyunk, atyánk, ki letértél az előtteid által taposott utról s lettél nemcsak királya, legalkotmányosabb királya a mindég hozzátok szeretettel, hűséggel ragaszkodó nemzetnek, hanem lettél és vagy, a mi öröm-

mel, büszkeséggel tölti el minden hazafi szivét: — igazán legelső magyar ember! És neked köszönjük, nemzetünk őrangyala, szeretett királynénk, a ki midőn ma 25 esztendeje a szent korona vállaidat érinté, még királyné ajkáról soha nem hallott szavakat mondottál: »Örömmel teljesitem a nemzetnek Önök által nyilvánitott kivánságát, a mely saját forró óhajommal találkozik, s áldom az isteni gondviselést, hogy azt a perczet megérnem engedte; vigyék meg küldöiknek őszinte köszönetemet s szives üdvözletemet.«

Király és nemzet tehát egy sziv, egy lélek. — A nemzet fájdalma és öröme az ő fájdalma és öröme! Midőn a gyászba borult nemzet Deák Ferencz iránt hálaadóját leróni sietett, — térdre borulva és könyárban úszva ott találta a haza bölcsének ravatalánál Magyarország legelső asszonyát, szeretett királynéját. — Ott sir a nagy Alföld legnagyobb városának omladékai fölött a nemzettel a legelső magyar ember s az ő királyi szavára emelkedik ki romjaiból az Alföld büszkesége — az új Szeged. S ha halott fölött nemzet szeméből valaha az igaz fájdalom s őszinte részvét könnyei peregtek; úgy a királyi család reménye, a nemzet büszkesége s a magyar haza szeretve tisztelt trónörököse halálának hirére e nemzet igazán őszinte s mély gyászt öltött.

És ezen együttélés, együttérzés napját ünnepeljük ma, azért örömnap a junius 8-a nekünk, örömnap a királyi családnak. — És ezen örömnapon, szeretett ifjuság, van hozzátok is egy szavam. — Legyen jelszavatok éltetek utain: munkára fel! Munkára fel! nemes ifjuság, a tettek korát éljük ma, — a haza szabaddá, igazán nagygyá s dicsővé csak úgy lehet, ha mindenki sorompóba lép s ott küzd, hol ereje, tehetsége neki a helyet kijelöli; munkára fel, hadd szökkenjen merész sudárba az a kisded mag, a melyet a haza legnagyobb fia, Széchenyi merész, fáradhatatlan szelleme e haza szent földén elvetett. — Munkára fel! elmult a fájdalmas panaszok siró kora, — a fejedelem, kinek homlokát Szt. István koronája ékesiti, egy népével, értünk él, értünk hevül!

Ily érzelmekkel, ily nemes elhatározással járuljunk ma azon szent oltárhoz, a melyen 25 év előtt a haza- és szabadságszeretet szent tüzéből, a nemzet, mint a hamvaiból megéledett phönix uj életre kelt. — Rakjuk, szitsuk a hazaszeretet szent tüzét, hadd lássa a késő nemzedék, hogy e kor fiai megérték a nagy költő szavát:

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, oh magyar!
Bölcsőd az s majdan sirod is,
Mely ápol s eltakar.

És most ti magasan szárnyaló felhők, ti gyorsan repülő szelek, vigyétek innen az ország széléről e kisded csapatnak örömkiáltásait az ország szivébe, hadd vegyüljön az a milliók örömhangjával, hadd kiáltsuk mi is az országgal egy szivvel, egy lélekkel: Éljen a király! éljen a haza!

Arndt János,
mint az ifj. m. társaság elnöke.

II.

Kormányzat, felügyelet, fegyelmi hatóság.

A főgymnasiumból s philosoph.-theologiai intézetből álló **lyceum** feletti felügyeletet a fentartó testület, a dunántuli ág. hitv. evang. egyházkerület gyakorolja, még pedig elnöksége, szakbizottságok s a tanodai felügyelő közvetitésével.

A nagy iskolabizottság elnökei: főtiszt. s mélt. téthi Karsay Sándor püspök s mélt. szentmártoni Radó Kálmán, egyházkerületi felügyelő. Tagjai: Fleischhacker Károly, Müllner Mátyás, Laucsek Jónás, Kund Samu, Stettner Gyula, Mészáros István, Tatay Sámuel, Gyurátz Ferencz, Bognár Endre, Bauer Adolf, Brunner János, Stiegler Gusztáv, Zábrák Dénes; dr. Schreiner Károly, dr. Haubner Rezső, Rupprecht Tasziló, Berzsenyi Dezső, Nádossy Kálmán, Takáts Dénes, Peregi Mihály, Gebhardt József, dr. Töpler Károly, Ritter Vilmos, Kund Frigyes, Poszvék Sándor és Kapi Gyula igazgatók, Fehér Sándor és Gombócz Miklós tanárok. Póttagok: Nagy Sándor, Mód Lénárd, Madár Mátyás, Farkas Mihály, Tóth Gyula, Renner Henrik, Laschober Mátyás, Barcza Géza, dr. Rátz Ottó, Hrabovszky István, Hajnal Endre, Héring Zsigmond. Jegyző: Gombócz Miklós tanár.

A kis iskolabizottság elnöke: Takáts Dénes főtanodai felügyelő. Tagjai: Brunner János, Stiegler Gusztáv, dr. Schreiner Károly, Gebhardt József, dr. Haubner Rezső, dr. Töpler Károly, Müllner Mátyás, Poszvék Sándor, Kapi Gyula igazgatók s Fejér Lajos tanár, mint jegyző. Ezen bizottság képezi az alsóbb fegyelmi hatóságot is.

Főtanodai felügyelő: Takáts Dénes.

A legfőbb fegyelmi hatóság elnöksége: az egyházkerületi elnökség; tagjai: Fleischhacker Károly, Laucsek Jónás, Kund Samu, Stettner Gyula esperesek, Rupprecht Tasziló, Berzsenyi Rezső, Nádossy Kálmán, Peregi Mihály felügyelők; Fehér Sámuel, Gombócz Miklós tanárok. Póttagok: Bognár Endre, Zábrák Dénes, Renner Henrik, Mód Lénárd, Laschober Mátyás, dr. Rátz Ottó, Müllner Mátyás, Hrabovszky István.

III.

A gymnásiumban elvégzett tananyag.

Az I. osztályban.

1. **Vallás,** hetekint 2 óra. Ó-szövetségi történetck magyarázata. Kézikönyv: Bereczky S., Bibliai történetek. Tr. Jausz Vilmos.

2. **Latin,** het. 6 óra. Alaktan: a betük, a beszédrészek, a szavak neme, az öt névragozás, a melléknév, fokozás, számnév, névmás, ige, „esse" segédige, a négy igeragozás. Olvasmányok: egyes mondatok s összefüggő szakaszok forditása; elemzés, kéthetenkint irásbeli gyakorlatok. Kézikönyv: Schultz-Dávid kisebb nyelvtana, olvasó- s gyakorlókönyve. Tr. Haniffel Sándor, osztályfő.

3. **Magyar,** het. 5 óra. A hangok, mondatok, mondatrészek, a mondatok nemei, a beszédrészek, az állitmány (ige), a többi mondatrészek (névszók); a szóképzés, összetett szavak. Olvasmányok, elemzés, költemények emlékelése. Kéthetenkint irásbeli gyakorlatok. Kézikönyv: Szinnyei iskolai magyar nyelvtana, I. rész; Lehr-Riedl magyar olvasókönyve, I. kötet. Tr. Haniffel Sándor, osztályfő.

4. **Földrajz,** het. 3 óra. A magyar királyság részletes és Europa országainak általános földirata. Kézik. Némethy K. és Cserey A. földrajza. Tr. Arndt János.

5. **Mennyiségtan,** het. 3 óra. A számolási 4 alapmivelet egész és tört számokkal. Kézik. Mocnik-Szabóky. Tr. Arndt János.

6. **Mértanirajz,** het. 2 óra. Sikmértani idomrajzok. Kézik. Schröder K. vezérfonala. Tr. Malatides Sándor.

7. **Szépirás,** het. 1 óra. Vajda Pál szépirási mintái nyomán folyékony magyar és német irás. Tr. Arndt János.

8. **Ének,** het. 1 óra. Hangjegyek ismertetése; egy- és kéthangu egyházi s világi dalok. Tr. Király Béla.

9. **Torna,** het. 2 óra.

A II. osztályban.

1. **Vallás**, het. 2 óra. Ujszövetségi történetek magyarázata. Kézikönyv: Pálfy J., bibliai történetek. Tr. Jausz Vilmos.
2. **Latin**, het. 6 óra. Alaktan: a rendhagyó perfectumok és supinumok; rendhagyó igék, hiányos s személytelen igék; a határozók, előljárók, kötőszók, tagadószócskák, kérdőszócskák. Szóképzéstan. Olvasmányul egyes mondatok s összefüggő szakaszok — magyarból latinra is; elemzés, kéthetenkint irásbeli gyakorlatok. Kézik.: Schultz-Dávid kisebb nyelvtana, olvasó s gyak. könyve. Tr. Király Béla, osztályfő.
3. **Magyar**, het. 4. óra. A határozók: ragos s névutós határozók. Az összetett mondatok: mellé- s alárendelt mondatok. Többszörösen összetett mondatok. Olvasmányok, elemzés, költemények emlékelése. Kéthetenkint irásbeli gyakorlatok. Kézik. Szinnyei: isk. magyar nyelvtan II. rész. Lehr-Riedl olvasókönyve II. kötet. Tr. Király Béla.
4. **Földrajz**, het. 3 óra. Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália ismertetése. Kézik.: dr. Némethy és dr. Cserei földrajza. Tr. Gecsányi Gusztáv.
5. **Mennyiségtan**, het. 3 óra. Tizedes törtek és a hármas szabály különböző alkalmazásaiban, Mocnik nyomán. Tr. Malatides Sándor.
6. **Mértanirajz**, het. 2 óra. A térbeli alaktan és távlattan elemei; ornamentalis rajz. Kézik.: Schröder K. vezérfonala. Tr. Gecsányi Gusztáv.
7. **Szépirás**, het. 1 óra. Folyékony magyar és német irás. Tr. Arndt János.
8. **Torna**, het. 2 óra.

A III. osztályban.

1. **Vallás**, het. 2 óra. A keresztyén egyház története a hitjavitásig; a hitjavitás története; a magyarországi protestáns egyház története. Kézikönyv: Pálfy S., a ker. anyaszentegyház rövid története. Kisebb kiadás. Tr. Jausz V.
2. **Latin**, het. 6 óra. Az alaktan ismétlése után a mondattan, névszerint a mondatrészek egyezése. Az esetek használata. Sajátságok a névszók használatában Schultz-Dávid nyelvtana s olvasókönyve nyomán megfelelő irásbeli gyakorlatokkal. Olvasmányok: Roma története: előkor, királyok kora. Tr. Scheffer Károly.
3. **Magyar**, het. 4 óra. Hangtan, mondattan. Olvasmányok elemzéssel, költeményeknek könyv nélkül való tanulása. Havonkint 2 irásbeli dolgozat. Kézik. Szinnyei rendszeres

magyar nyelvtana és Lehr-Riedl olvasókönyve III. köt. Tr. Arndt János, osztályfő.

4. **Német,** het. 4 óra. Fleischhacker M. Fridolin és dr. Kárpáti Károly német nyelvtana alapján a hangtan, szós ragozástan, megfelelő irásbeli gyakorlatokkal. — Dr. Heinrich Gusztáv német olvasókönyvének I. része alapján olvasmányok elemzéssel; költemények könyv nélkül való tanulása. Irály-gyakorlatul könnyebb történetecskék elbeszélése. Tr. Scheffer Károly.

5. **Földrajz,** het. 2. óra. Fizikai földrajz. Kézik.: Schmidt A. Tr. Gecsányi G.

6. **Történelem,** het. 2 óra. Magyarország története Varga Ottó nyomán. Tr. Gombócz Miklós.

7. **Mennyiségtan,** het. 3 óra. Viszonyok, arányok s azok alkalmazása gyakorlati számításokra Mocnik nyomán. Tr. Malatides S.

8. **Mértanirajz,** het. 2 óra. Construktiv planimetria, egyenes vonalu idomok meghatározása, felmérése, másolása, azok hasonlósága, összeillősége és symmetriája. A négyszög és a kör, a sokszög és a kör. Érintők és különféle feltételek mellett körök szerkesztése. Helyszinrajzolás és a nivellázás elemei. Tankönyv: dr. Fodor és Wagner szerkesztő planimetriája Tr. Gecsányi G.

9. **Torna,** het. 2. óra.

A IV. osztályban.

1. **Vallás,** het. 2 óra. Luther kátéja (Pálfy-féle kiadás) részletes tárgyalása, megfelelő szentirási helyekkel. Tr. Bancsó A.

2. **Latin,** het. 5 óra. Az idők s módok használatáról. A participium, gerundium s supinum használatáról. Kézik.: Schultz-Dávid nyelvtana. Olvasmányul Dávid István latin olvasó- és gyakorlókönyvéből 96—115. §§. Elischer József latin olvasókönyvéből: Phaedrus több meséi s Ovidiusból Romulus és Remus megmentése és ezeknek könyvnélküli való tanulása is. Irásbeli dolgozatok. Tr. Scheffer Károly, osztályfő.

3. **Magyar,** het. 3. óra. Stilisztika. Kézik. a Góbié. Arany „Toldi esté"-je. Irásbeli dolgozatok. Könyv nélkül való. Szavallati kisérletek. Szabad előadás. Tr. Fejér Lajos.

4. **Német,** het. 3 óra. Fleischhacker és dr. Kárpáti német nyelvtanának két első részét a megfelelő irásbeli gyakorlatokkal. Dr. Heinrich G. német olvasókönyvéből folyó olvasmányokat és költeményeket. Irálygyakorlatul római s görög történetek elbeszélése. Tr. Scheffer K., osztályfő.

5. **Földrajz**, het. 2 óra. Az osztrák magyar monarchia politikai földrajza, Cherven Flóris nyomán. Tr. Fehér Sámuel.
6. **Történelem**, het. 3 óra. Ókor története a jogegyenlőség kivivásáig a róm. köztársaságban. Kézikönyv Ribáry. Tr. Fehér Sámuel.
7. **Mennyiségtan**, het. 3 óra. Algebrai alapmüveletek egész és törtszámokkal Mocnik nyomán. Tr. Malatides S.
8. **Mértanirajz**, het. 2 óra. Görbe vonalú idomok. Nevezetesebb épitészeti stylek, ornamentalis rajz. Kézik. Mayerhoffer és Wagner. Tr. Gecsányi G.
9. **Természetrajz**, het. 2 óra. Chemiai előismeretek; az ásványok fisikai és kémiai tulajdonságai, ásványrendszertan; nevezetesebb sziklafajok leirása után geologia. Kézik. Róth Samu. Tr. Gecsányi G.
10. **Torna**, het. 2 óra.

Az V. osztályban.

1. **Vallás**, het. 2. óra. Az ó- és uj-szövetségi könyvek és az ó-szövetségi vallási szokások ismertetése, Pálfy nyomán. Bibliai olvasmányok. Tr. Bancsó A
2. **Latin**, het. 5 óra. Pirchala „Anthol. latina"-jából: Catullus I., IV., IX., XI.; Vergil. I., VI., VIII.; Tibull. III., V.; Propert. III.; Ovid. II., IV., V., VIII., X.; Martialis 23 drb epigrammja. Livius ab urbe condita: A gallus járás. V. 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45. Az irók életrajza s olvasmányokon alapuló ismertetése. Stilusgyakorlatok. Könyvnélküli. Házi olvasmány. Tr. Fejér Lajos, osztályfő.
3. **Görög**, het. 5 óra. Nyelvtan a μι végü igékig megfelelő gyakorlatokkal Schenkl-Ábel nyomán. Tr. Thiering Károly.
4. **Magyar**, het. 3 óra. Szerkezettan és verstan Góbi kézikönyve nyomán; megfelelő olvasmányok, különösen Arany balladái; havonkint egy otthoni dolgozat s előadási gyakorlatok. Tr. Malatides Sándor.
5. **Német**, het. 3. óra. Herder Cid-románczai; prózai olvasmányok; egyes Cid-románczok s egyéb költemények könyv nélkűl; nyelvtani ismétlések, irásbeli dolgozatok. Kézikönyvek: Szemák: olvasókönyv III. r. Fleischhacker-Kárpáti: német nyelvtan. Tr. Király Béla.
6. **Történelem**, het. 3 óra. Ókor története a jogegyenlőség kivivásától fogva Romában és a középkor története a keresztes háborukig Ribáry kézikönyve szerint. Tr. Fehér S.
7. **Mennyiségtan**, het. 4 óra. Elsőfoku határozott egyenletek egy, két és három ismeretlennel, hatványok egész positiv

kitevőkkel, a kéttagu kifejezés magasabb hatványainak kifejtése, számtani sor, négyzetgyök, számmiveletek gyökkifejezésekkel. A sikmértan főbb tételei u. m. az összeillőségre és hasonlóságra vonatkozó tételek és szerkesztések. Tankönyv: Mocnik-Klamarik-Wagner algebrája és geometriája. Tr. Renner János.

8. **Természetrajz**, het. 1 óra. Növénytan. A növények alaki és szerkeszeti sajátságai, növények gyüjtése és conserválása; a nevezetesebb növénycsaládok rendszertani tárgyalása, betetőzve kirándulásokkal; a növények élete. Kézikönyv: Dr. Róth Samu. Tr. Gecsányi G.

9. **Torna**, het. 2 óra.

A VI. osztályban.

1. **Vallás**, het. 2 óra. Egyetemes egyháztörténelem és a hitjavitás története a harminczéves háborúig Pálfy nyomán. Tr' Fehér Sámuel.

2. **Latin**, het. 5. óra. Vergil. Aen. V. 1—871. és X. 1—908. (Pirchala kiad.) itt-ott kihagyással. Sallust. Catilin. 23—52 c. A római irod. történet illető fejezetei. Régiségek. Stilusgyakorlatok. Könyvnélküli; háziolvasmány. Tr. Fejér L.

3. **Görög**, het. 4 óra. A nyelvtan befejezése. Schenkl-Ábel olvasókönyvében válogatott szakaszok. Homer Odysseájának X. éneke egészen, a XI. és XII-nek része. Nyelvtani gyakorlatok. Tr. Thiering Károly.

4. **Magyar**, het. 3 óra. I. f. A dráma szerkezete Schakespeare Julius Caesarja alapján; II. Rhetorika, a prózai müfajok elmélete, tekintettel történeti fejlődésükre. Havonkint egy havi dolgozat. Kézik. Góbi Imre Rhetorikája és olvasókönyve. Tr. Arndt János.

5. **Német**, het. 3 óra. Románczok s balladák Goethe, Schiller és Uhlandtól; prózai olvasmányok és forditás magyarból németre; az olvasott költemények emlékelése és havonként egy irásbeli dolgozat. Kézik.: Szemák olvasókönyvének III. része és Endrei német stilus-gyakorlatok czimü könyve. Tr. Haniffel Sándor.

6. **Történelem**, het. 3 óra. Középkori történelem a frankoktól kezdve és ujkori történelem a harmincz éves háboruig Ribáry kézikönyve szerint. Tr. Fehér Sámuel.

7. **Mennyiségtan**, het. 3 óra. Negativ- és törtkitevős hatványok és gyökök; a logarithmusok tana és számolás logarithmusokkal. Területszámitás; körtan; goniometria és trigonometria. Tankönyv: Mocnik-Klamarik-Wagner algebrája és geometriája. Tr. Renner J.

8. **Természetrajz**, het. 3 óra. Állattan. Az állatok szerveinek s azok életmüködéseinek leirása után a nevezetesebb állatok rendszertana. Bogárgyüjtésről. Kézk. Kriesch-Teschler. Tr. Gecsányi G., osztályfő.

9. **Torna**, het. 2 óra.

A VII. osztályban.

1. **Vallás**, het. 2 óra. A kisebb prot. felekezetek és a magyarhoni prot. egyház története Pálfy kézikönyve nyomán. Tr. Fehér S., osztályfő.

2. **Latin**, het. 5 óra. Vergil. Aen. IV. 1—449. (Pírchala kiad.) Plautus „Trinummus"-a némi kihagyással. Cicero Pro Marcello és Ligario. A római irodalom történet megfelelő szakaszai. Régiségek, jobbára magánéletiek. (Kézik. Wilkins). Stilusgyakorlatok. Könyv nélkül való. Házi olvasmány. Tr. Fejér Lajos.

3. **Görög**, het. 4 óra. Görög lyrikusok (Boros kiadásában). Herodot VIII. és IX. könyvének egyes szakaszai (Hintner kiadásában.) Homer Iliása XVIII. és VI. énekeinek részei. Tanár: Thiering Károly.

4. **Magyar**, het. 3 óra. Költészettan. Aesthetikai alapfogalmak; a költöi műfajok elmélete olvasmányok alapján. Havonkint irásbeli dolgozat. Kézik. Góbi: Poetikája s olvasókönyve. Tr. Gombócz Miklós.

5. **Német**, het. 3 óra. Goethe Hermann und Dorotheája, Schiller Tell Vilmosa és prózai olvasmányok; Bürger, Heine, Lenau, Geibel és Rückert néhány költeményének emlékelése; havi dolgozatok. Kézikönyvek: Heinrich Lehr- und Lesebuch III. kötet és Hermann und Dorothea és Tell Vilmosa olcsó kiadásban. Tr. Haniffel Sándor.

6. **Történelem**, het. 3 óra. Ujkori történelem II. Fülöp korától fogva a legujabb időkig Ribáry szerint és politikai földrajz Scholcz nyomán. Tr. Fehér Sám., osztályfő.

7. **Mennyiségtan**, het. 3 óra. A vegyes másodfoku egyenlet általános tárgyalása, complex számok, a két ismeretlennel biró másodfoku egyenlet egyszerübb alakjai; binomialis és másodfokuakra redukálható felsőbbfoku egyenletek; a másodfoku függvény maximuma és minimuma; az arithmetikai és geometriai sor. A trigonometria befejezése; a stereometria alapvető tételei, a testek felszinének és térfogatának számitása. Tank. Mocnik-Klamarik-Wagner algebrája és geometriája. Tr. Renner J.

8. **Természettan**, het 3 óra. Az anyag szerkezetére vonatkozó fontosabb ismeretek; a szilárd testek mechanikája. Tank.: Czógler Alajos természettana. Tr. Renner János.

9. **Bölcsészeti** előtan, het. 2 óra. Lélektan Böhm Károly nyomán. Tr. Gombócz Miklós.

10. **Torna**, het. 2 óra.

A VIII. osztályban.

1. **Vallás**, het. 2 óra. Bancsó A. Hit- és erkölcstana nyomán. Tr. Poszvék Sándor, igazgató.

2. **Latin**, het. 5 óra. Tac. Ann. I. 1—5, 31, 32, 48, 49, 72—74; II. 9—22, 27—32; III. 25—28, 64, 65; IV. 1—3, 8, 9, 17—21, 32, 33, 34, 35, 68—70; VI. 20—24, 50, 51; XIII. 1—4; XIV. 10—12, 14—16; XV. 38—44. Hist. II. 46—49. Germ. 4—8. — Hor. Od. I. 6, 8, 11, 14, 35; II. 1, 17; III. 9, 13, 23, 28, 30; IV. 3, 5. Carm. sec. Epod. 3, 13, 14, 15. Satir. I. 9. Epist. I. 5, 19, 20; II. 3 (De arte poetica). Az olvasmányok tárgykörébé vágó irodalomtörténeti s régiségtani jegyzetek. Irásbeli dolgozatok. Kézik.: Dávid-Pozder: Tacitus müveiből való szemelvények. Bartal-Malmosi: Horatii opera omnia. Dávid-Cserny: Lat. stilusgyakorlatok. Tr. Király Béla.

3. **Görög**, het. 4 óra. Sophokles Elektraja. Platon Kritonja (megkezdve.) Homer Iliása VII. könyvének egyes részei, II. könyvének I. fele. Tr. Thiering K.

4. **Magyar**, het. 3 óra. A magyar irodalom története Beöthy nyomán. Havonként egy irásbeli dolgozat. Tr. Arndt J.

5. **Német**, het. 2 óra. Schiller, das Lied von der Glocke; Goethe Iphigeniája; Goethe és Schiller élete és irodalmi müködése az olvasókönyv szerint; a Lied von der Glocke első fele és a Goethe és Schillerről szóló irodalomtörténeti szakasz könyv nélkül is; a német nyelv és irodalom történetének vázlata; havi dolgozatok. Kézik.: Heinrich Lehr- und Lesebuch III. köt. és Iphigeniának olcsó kiad. Tr. Haniffel S.

6. **Történelem**, het. 4 óra. Magyarország oknyomozó története Varga Ottó nyomán. Tr. Gombócz Miklós, osztályfő.

7. **Mennyiségtan**, het. 2 óra. Kamatos kamat számitása; kapcsolástan; binomi tétel. A gömb stereometriája, a gömb és részeinek felszine és köbtartalma. Elemi ismeretek a kosmografia köréből. Tankönyv: Mocnik-Klamarik-Wagner algebrája és geometriája. Tr. Renner János.

8. **Természettan**, het. 4 óra. A mechanika befejezése, hőtan, hangtan, fénytan, elektrika. Tankönyv: Czógler Alajos természettana. Tr. Renner J.

9. **Bölcsészeti** előtan, het. 2 óra. Logika Böhm Károly nyomán. Tr. Gombócz Miklós, osztályfő.

10. **Torna**, het. 2 óra.

IV.

Tanári személyzet.

a) Rendes tanárok.

A tanár neve	Tantárgy (A római szám az osztályt, az arab a tárgyra vonatkozólag a heti óraszámot jelzi.)	Heti órák száma	Jegyzet
Arndt János	Magyar: III., 4, VI., 3, VIII., 3. Földrajz: I, 3. Mennyiségtan: I., 3. Szépirás: I., 1, II., 1.	17	A III. osztály főnöke, az ifjusági „magyar társaság“ elnöke, a tanári alapitványi pénztár őre.
Bancsó Antal	Vallástan: IV., 2, V., 2.	4	A theol. intézet dékánja, a lyc. nagykönyvtár könyvtárosa, a gyorisiró kör elnöke; tanit a tanitóképzőben is.
Fehér Sámuel	Vallástan: VI., 2, VII., 2. Történelem: IV., 3, V., 3, VI., 3, VII., 3. Földrajz: IV., 2.	18	A VII. osztály főnöke, tanit a tanitóképzőben is.
Fejér Lajos	Latin: V., 5, VI., 5, VII., 5. Magyar: IV., 3.	18	Az V. osztály főnöke, tornatanár, tanárértekezleti jegyző.
Gecsányi Gusztáv	Földrajz: II., 3, III., 2. Mértanirajz: II.,2,III.,2,IV.,2. Természetrajz: IV.,2,V.,2,VI.,3.	18	A VI. osztály főnöke, rajztanár, a természetrajzi szertár őre.
Gombócz Miklós	Magyar: VII., 3. Történelem: III., 2, VIII., 4. Bölcsészet: VII., 2, VIII., 2·	13	A VIII. osztály főnöke, tápintézeti gondnok, lyc. exhortator, tanit a theol. intézetben is.
Haniffel Sándor	Latin: I., 6. Magyar: I., 5. Német: VI., 3, VII., 3, VIII., 2.	19	Az I. osztály főnöke, tanitja a francziát, egyházkerületi alszámvevő.
Jausz Vilmos	Vallástan: I., 2, II,, 2, III., 2.	6	Tanit a theol. intézetben is.
Király Béla	Latin: II., 6, VIII., 5. Magyar: II., 4. Német: V., 3.	18	A II. osztály főnöke, az ifjs. zeneegylet elnöke, énektanár.
Malatides Sándor	Magyar: V., 3. Mennyiségt.: II.,3,III.,3,IV.,3. Mértanirajz: I., 2,	14	—
Poszvék Sándor	Vallástan: VIII., 2.	2	Igazgató, a déáksegélyző egylet, ifjs. gyámintézet elnöke, egyházkerületi számvevő, tanit a theol. intézetben is.
Renner János	Mennyiségtan: V., 4, VI., 3, VII., 3, VIII., 2. Természettan: VII., 3, VIII., 4.	19	A természettani szertár őre.
Scheffer Károly	Latin: III., 6, IV., 5. Német: III., 4, IV., 3.	18	A IV. osztály főnöke, egyházkerületi pénztáros, tanit a tanitóképzőben is.
Thiering Károly	Görög: V., 5, VI., 4, VII., 5, VIII., 4.	18	A tanári kezelés alatt levő alapitványok pénztári kezelője.

b) Rendkivüli tanerők.

1. A műéneket Király Béla tr. vezette és pedig az I., II., III., IV. osztály tanulóiból gyermekkart, a 4 felső osztály tanulóiból pedíg férfikart állitott össze s gyakorolta a műénekben het. egy-egy órában.
2. Az ifjusági zenetársaságot Király Béla tr. vezette mint elnök; a zenekart Skerlák Aladár 8. oszt. tanuló vezette minden dijazás nélkül.
3. Haniffel Sándor tanár a franczia nyelvben oktatta a kezdőket s a haladókat külön-külön csoportban, hetenkint két-két órában. Tanulók száma: 26.
4. Gecsányi Gusztáv tr. a szabadkézi rajzot tanitotta 3 csoportban, hetenként 6 órában 87 tanulónak.
5. A torna-gyakorlatokat Göhring Teofil és Fejér K. trk. vezették, amaz az alsóbb osztályokat 3 külön csapatban, emez a felsőbb osztályokat 3 külön csapatban hetenkénti két-két órában. Szabad és rendgyakorlatok, szertorna, játékok, labdázás.
6. A vivásban s uszásban számos tanuló nyert oktatást.
7. A gyorsirói kör Bancsó tr. felügyelete alatt állott. Tanfolyam vezetők: Petőcz Károly VIII., Kovács János VIII. és Tompa József VII. oszt. tanulók.
8. Dr. Kiss Ignácz képezdei hittanár a kath. növendékeket oktátta vallásukban.
9. Grünwald Manó rabbi az izr. vallásu tanulókat oktatta vallásukban.

V.

A gymnasiumban kötelezett tantárgyak hetenkénti óraszáma.

Osztály	Vallás	Latin	Görög	Magyar	Német	Földrajz	Történelem	Természeti tudományok	Mathematia	Mértani rajz	Propaedeutica	Gymnastika	Szépirás	Ének	Hetenkénti óraszám
I.	2	6	—	5	—	3	—	—	3	2	—	2	1	1	25
II.	2	6	—	4	—	3	—	—	3	2	—	2	1	—	23
III.	2	6	—	4	4	2	2	—	3	2	—	2	—	—	27
IV.	2	5	—	3	3	2	3	2	3	2	—	2	—	—	27
V.	2	5	5	3	3	—	3	2	4	—	—	2	—	—	29
VI.	2	5	4	3	3	—	3	3	3	—	—	2	—	—	28
VII.	2	5	5	3	3	—	3	3	3	—	2	2	—	—	31
VIII.	2	5	4	3	2	—	4	4	2	—	2	2	—	—	30
Összeg	16	43	18	28	18	10	18	14	24	8	4	16	2	1	220

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

VI.

Tanszerek.

A) Könyvtárak.

a) **A lyceumi könyvtár gyarapodása 1891/2. isk. évben.**

I. *Vétel utján.*

1. Folytatásban levő munkák és folyóiratok: Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben 126—157 füzet. — Magyar nyelvtörténeti szótár. — Petrik: Magyarország bibliographiája. — J. u. W. Grimm: Deutsches Wörterbuch. — J. v. Müller: Handbuch der klass. Alterthumswissenschaft. — Roscher: Ausführl. Lexicon der griech. u. röm. Mythologie. — Erdélyi országgyülési emlékek. — Jahrbuch der Erfindungen. — Theol. Jahresbericht. — Csecsetka: Magyarhoni ev. egyházjogtan. — Eötvös K. L. Az egyházi közigazgatás kézikönyve. — A magyar prot. irodalmi társaság és Luther társaság kiadványai. — Petőfi S. művei.

Vasárnapi ujság. — Magyar nyelvőr. — Egyet. philol. közlöny. — Literaturblatt für german. u. roman. Philologie. — Budapesti szemle. — Századok. — Történelmi tár. — Magyar tört. életrajzok. — Házi történelmünk emlékei. — Ethnographia. — Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny. — Egyet. közoktatásügyi szemle. — Magyar Pädagogia. — Monatshefte der Comeniusgesellschaft. — Athenäum. — Tornaügy. — Philos. Monatshefte. — Term. tudom. közlöny. — Zeitschrift für mathem. u. naturwiss. Unterricht. — Deutsche Rundschau für Geografie u. Statistik. — Himmel und Erde. — Evang. Népiskola. — Prot. Szemle. — Theol Studien u. Kritiken. — Theol. Literaturzeitung. — Zeitschrift für Theologie u. Kirche. — Prot. egyházi és iskolai lap. — Sárospataki lapok. — Evang. egyház és iskola.

2. Önálló munkák. — A m. tud. Akademia kiadványai, u. m. Ribbeck-Csiky: A római költészet története. — Dante-Szász: A purgatorium. — Janet-Lőrincz: A polit. tudomány története az erkölcstanhoz való viszonyában. — Anjoukori okmánytár VI. — Schouchardt-Öreg: Schliemann ásatásai. — M. tud. akademiai almanach 1892-re. — Akad. értesitő. — Nyelvtudományi,

irodalomtörténeti, mathem. és term. tudományi közlemények. — Archäol. értesitő. — Az Akademia egyes osztályai által kiadott tudom. értekezések.

A kir. magy. term. tud. társulat kiadványai, u. m. Reclus-Geöcze: A hegyek története. — Heller Ág. A physika története a XIX. században I. k. — Emlékkönyv a kir. m. term. tudom. társulat félszázados jubiläumára.

Magyar-olasz és olasz-magyar szótár. — Koleszár: Válogatott költői olvasmányok. — Brinek: Geschichte der engl. Literatur II. 1. — Bozóky: A müvészetek a római császárság fénykorában. — Ameis: Anhang zu Homer's Ilias. — Deák F. emlékezete. — Pulszky F. jellemrajzok. — Rich: Dictionnaire des antiquités romaines et grecques. — Bouché: Manuel des instit. romaines. — Fröhlich: Az elméleti physika kézikönyve. — Petényi J. S. a magyar tud. madártan megalapitója. — Bella: Prähist. Funde in der Umgebung von Oedenburg. — Kaut: A tiszta ész kritikája. — Dr. Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyüjtemény. — Lagrange: Physiologie des exercices du corps. — Lagrange: L'hygiéne de l'exercice. — Puritz. Handbüchlein turnerischer Uebungen. — Puritz: Merkbüchlein für Vorturner. — Ravenstein: Volksturnbuch. — Jäger: Neue Turnschule. — Frohberg: Handbuch für Turnlehrer und Vorturner. — Wortmann: Das Keulenschwingen. — Schule der Stabübungen. — Pyramiden für Turner. — Maurer: A tornázás története. — Porzolt L.: A tornázás kézikönyve. — Bereczky: Ket. hittan és erkölcstan algymnasiumoknak — Oltári imádság és egyh. beszéd Sárkány S. és Horváth S. — Egyetemes névtár.

II. *Ajándékozás utján.*

Bubics Zsigmond: „Cornaro Frigyes jelentései Buda várának 1686-ban történt ostromáról és visszavételéről", nagym. Bubics Zsigm. kassai püspök ur ajándéka. — Wolf: „Die Stadt Oedenburg und ihre Umgebung", soproni polgármesteri hiv. ajánd. — Dr. Horváth Ödön: „A párviadal", — „Jogi szakoktatásunk", „Ujabb megjegyzések jogi szakoktatásunk kérdéséhez", — Dolgozatok a jogi oktatásügy köréből", — „Az 1889. évi XXVI. t.-cz.", — „A vallásszabadság kérdéséhez." Dr. Horváth Ödön eperjesi jogakad. Dekán ur ajándékai. — Em. Ludig: Gedichte, szerző ajánd. — Fenyvessy Fer.: „Széchenyi emlékezete" és „Emlékkönyv soproni irod. és müvészeti kör fennállásának 15-ik évfordulóján" — a soproni irod. és müv. kör ajándékai. — Stubenvoll Mihály ur hagyatékából 46 kötet külömböző tartalmu könyvek, u. m. iskolai kézikönyvek, jogi és theol. szakmunkák. — Kruper J. „Masnicius Tóbiás fogsága és kiszabadulása" szerző ajánd. — Bierbrunner: »Az aszódi leánynevelő intézet" szerző ajánd. — A vallás és közokt. m. kir. miniszternak a közoktatás állapotáról szóló 20-ik jelentése és az orsz. tanitói

nyugdíj- és gyámalap 1890. evi állapotáról szóló jelentése. — Helenka: Igénytelen javaslat. — A zsinati bizottságok előmunkálatai. — A dunántuli ev. egyházkerület és az egyet. gyülés 1891. évi gyülési jegyzőkönyvei.

Fogadják a nemesszivü adományozók e helyütt is intézetünk köszönetét.

Jegyzet: A Lyceum régiség-gyüjteménye Zábrák Dénes lelkése ur ajándékából 1 db. Hajas Gyula főszolgabiró ur ajándékából 5 db. és Néhai Szabó József nyug. lyc. tanár ur hagyatékából 94 db. régi pénzzel gyarapodott. Mely ajándékokért szinte e helyütt is kifejezzük intézetünk köszönetét.

b) **A „magyar társasag" könyvtárának gyarapodása az 1891/92. isk. évben.**

I. Költemények. Byron: Don Juan. Ford. Ábrányi, 2. rész. — Brády: Pitypalaty. — Burns: Költemények. Ford. Lévay. — Czóbel M.: Nyirfalombok. — Dante: A purgatorium. Ford. Szász K — Endrődi S.: Költemények. — Ignatus: A slemil keservei. — Jakab Ö.: Hangok az ifjuságból. — Kálmán L.: Szeged népe. — Homeros Iliasa. Ford. Kempf. — Makai E.: Zsidó költők. — Palágyi Lajos: Komor napok. — Petőfi költeményei. — Radó Antal: Költők albuma. — Rudnyánszky Gyula: Uj könyv. — Szabolcska Mihály: Költemények. — 16 kötet.

II. Szinművek. Bartók Lajos: Erzsébet királyné. — Benícz-kiné Bajza L.: Divatos házasság. — Dóczi Lajos: Vera grófnő. — Euripides: Iphigenia Aulisban. Ford. Radó A. — Gerő Károly Turi Borcsa: Uzsai gyöngy. — Györy Vilmos: Az öreg béres. — Hamvas József: Abner. — Shakspere: Macbeth. Magy. Péterffy Jenő. — Rákosi Jenő szinmüvei, 2 kötet. — 11 kötet.

III. Elbeszélések és regények. Almanach 1892-re. — Aschendorf J.: Történetek. — Csiky Gergely: Sisyphus munkája. — Ebers: Józsua. — Gonda D.: Ismerőseim. — Herczeg Ferencz: Mutamur. — Justh Zs.: A puszta könyve. — Jókai Mór: Mesés könyv. — Fekete vér, 2 k. — Rákóczy fia, 3 k. — Páter Péter. — Lévay D.: Otthon. — Marlitt: Aranyos Erzsike. 2 k. — Második feleség, 2 k. — Pálfy A.: Atyai ház. — Rákosi Viktor: Egy falusi hamlet. — Rejtett fészek. — Szalóczy B.: Elbeszélések. — Szomory D.: Elbukottak. — Tárczák. (Szépirodalmi könyvtár.) — Tolsztoj Leo: Dolgozzatok, mig mécsetek ki nem alszik. — Váradi A.: Festett világ. — Verne Gyula: Carcabel Caesar. — Névtelen család. — 20 ezer mrf.-nyire a tenger alatt. — Strogoff M. utazása. — 31 kötet.

IV. Nelvtudomány, encyclopedia: Nyelvtörténeti szótár. II. kötet. — Balassa J.: A magyar nyelvjárások osztályozása. — Acsádi: Magyar lexicon, I. kötet, 1 rész. — 2 kötet.

V. Irodalomtörténet. Aesthetika! „Ágai A.: Por és hamu. — Bodnár Zsig.: Irodalomtörténet. I. k. — Campbell F.:

Shakspere életéről és drámáiról. — Eszterházy S.: Bölcselkedések. — Fenyvessy F.: Széchenyi-emlékbeszéd, 2 példa. — Góbi Imre: A magyar nemzeti irod. története. — Gyulay: Emlékbeszédek. — Jancsó Benedek: Bölcsey F. élete és müvei. — Jebb: A görög irod. tört. — Kardos A.: A magyar népirodalom tört. — Lenkei H.: Petőfi és a természet. — Ménard: Ó-kori müvészet. — Pasteiner: A müvészetek története. — Ribeck O.: A római költészet története. 2 köt. — Reiner: Kulturképek. — Schill S.: Görög irod. tört. — Sime: A német irod. tört. — 19 kötet.

VI. Philosophia, Theologia: Káldi válogatott egyházi beszédei. — Kant J.: A tiszta ész kritikája. F. Alexander B. és Bánóczy J. — Paul Janet: A politikai tudomány története az erkölcstanhoz való viszonyában. — Schopenhauer. — 4 kötet.

VII. Történelem Jogtudomány. Ásboth János: Jellemrajzok és tanulmányok korunk történetéhez. — Guizot: Az angol forradalom tört. — Higginson: Az észak-amerikai egyesült államok tört. — Keményffy D.: Történeti tanulmányok. — Kőváry L.: Erdély régiségei. — Marczali H.: Mária Terézia. — Michelet: A franczia forradalom tört. 11 és 12 k. — Moldován: Válasz-irat. — Sebestyén: Az őskor története. — Sime: A német nép története. — Szilágyi F.: Nagy-Enyed pusztulása. — Szilágyi Sándor: II. Rákóczy György. — Symonds és Bartoli: Az olasz nép és irod. tört. — Toldy L.: Öt év története. — Tozer: Ó-kori földrajz. — Wertheimer: Ausztria-Magyarország a XIX. század első felében. — 17 kötet.

VIII. Földrajz, Természettudomány. — Bánó J.: Uti-képek Amerikából. — Heller Ágost: A physika tört. — Hübner: A brit birodalmon keresztül. — Jankó J.: Kalotaszeg magyar népe. — Magyar László utazásai. — Osztrák-Magyar-Monarchia irásban és képben. Magyarország II. k. — Reclus E.: A hegyek története. — Szentkereszty Gy.: A keleten. — A „Természettudományi Társulat“ Emlékkönyve. — 9 kötet.

IX. Ifjusági iratok: Bein: Kis bogár-gyüjtő. — Cooper: Beszélyek távoli világrészekből. — Mikszáth K.: Kis primás. — Sz. Nogáll J.: Igaz történetek. — Pajekon: Messze nyugaton. — Perault: Tündérmesék. — Tisza Etelka: Hires gyermekek. — Szünórák. (Angolból.) — 8 kötet.

X. Összes müvek: Eötvös József: A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az álladalomra. 3 k. — A zsidók emancipatiója. — Faludi: Nemes urfi. — Kazinczy levelezése II. k. — Széchenyi István levelei. — 7 kötet.

XI. Évkönyvek, emléklapok, bekötött folyóiratok. Archäologiai közlemények. 1861-től 8 kötet és képatlasz. — Budapesti Szemle, 4 kötet 1891/92. — A soproni irod. kör emlékkönyve, 2 példa. — Hunfalvy-Album. — Hét, 2 kötet. — Kis-

faludy Társ. évlapjai. — Magyar Salon, 2 kötet. — Irodalom tört. közlemények, I. kötet. — Századok. — Természettudományi közlöny és Pótfüzetek. — Magyar Nyelvőr. — 25 kötet.

Köszönetünket kell kifejezni e helyen is első sorban a „soproni irodalmi és müvészeti kör"-nek, mely „Emlékkönyv"-ének s Fenyvessy F. Széchenyi felett tartott emlékbeszédének 2-2 példányát ajándékozta társaságunknak; továbbá Aschendorf József th. urnak, ki „Abner" és „Történetek" czimü köteteivel s Smid István VII. o. tanulónak, ki Guizot, „Az angol forradalom története" czimü művével gazdagitotta könyvtárunkat.

Az évi gyarapodás 150 kötet.

A könyvtárban van 4996 könyv, 6000-nél több kötet.

A „Magyar Társaság" könyvtárát ez iskolai évben használta: 4 tanár, 2 theologus, 29 VIII. oszt., 33 VII. oszt., 32 VI. oszt., 46 V. oszt. ; a kiskönyvtárt pedig 125 I—IV. oszt. tanuló.

Járatott lapok:

Napi lapok: Pesti Hirlap, Egyetértés, Bndapesti Hirlap, Magyar Hirlap, összesen 4.

Szépirodalmiak: Fővárosi Lapok, Vasárnapi Ujság, Ország Világ, Hét, Magy. Salon, Törekvés, Soproni Gyorsiró, összesen 7.

Élczlapok: Bolond Istók, Üstökös, összesen 2.

Tudományos és szakfolyóiratok: Budapesti Szemle, Irodalomtörténeti közlemények, Akademiai Értesitő, Magyar Nyelvőr, Századok, Philologiai Közlöny és Pótfüzetek, Természettudományi Közlöny és Pótfüzetek, Egészség, összesen 10.

Vegyes tartalmuak: Sopron, összesen 1.

Összesen 5 napi lap, 6 heti, 19 havi, 3 évnegyedes folyóirat.

c) **Az ifjusági német könyvtár szerzeményei az 1891/92. tanévben.** Denkmäler der älteren deutschen Litteratur für den litteraturgeschichtlichen Unterricht an höheren Lehranstalten, herausgegeben von Bötticher und Kinzel. III. — Dr. Gustav Edustmann. Allerhand Sprachdummheiten. Kleine deutsche Grammatik des Zweifelhaften, des Falschen und des Hässlichen. — Dr. Ernst Gnad. Litterarische Essays. — Johann Kelle, Geschichte der deutschen Literatur von der ältesten Zeit bis zur Mitte des elften Jahrhunderts. — Emanuel Ludig, Gedichte. (A szerző ajándéka).

d) **Az ifjusági zenetársaság** könyv- illetőleg hangjegytára, mely a zenei szakbavágó kiválóbb elméleti munkákon kivül a modern és classicus zene termékeit foglalja magában, 70 művel gyarapodott s 980 kötetből áll. — Dr. Schreiner Károlyné urnő ő nagysága 20 kötet zeneművel ajándékozta meg az egyesületet, melynek nevében a megtisztelő adományért hálas köszönetet mondunk.

B) Szertárak.

a) **A physikai szertár** számára beszereztetett: Vetitő készülék (skioptikon); teljesen visszaverő prisma (reflexios-prisma) a skióptikonhoz; vetitésre berendezett thermometer; centrifugális gép két a centrifugális erő fuggését szemléltető készülékkel; a demonstratiókhoz szükségelt és elhasznált szerek.

b) **A természetrajzi szertár gyarapodott:**

1. Ajándékozás utján: 1 drb értékes mikroszkóp (Ngs. Rupprecht Emresz Amália urnőtől); lepke gyűjtemény (Tek. Pollay urtól); nyers selyem (Kappel Lajos IV. oszt. tanulótól); tengeri pók fejtor váza (Meyne I. oszt. tanulótól); 1 drb sárga barázda billegető és 1 drb tövis szuró gébics (Gecsányi G. lyceumi tanár urtól).

2. Vétel utján: 1 drb túzok, 1 drb vizi guvat. Gaed, természet tud. havi folyóirat 1891. 1/12 füz. Weisbecker: Kőszeg virágos növényei.

c) **Szabadkézi-rajzszertára:** Tek. Pollay urtól egy szabadkézi rajz minta gyűjteményt kaptunk ajándékba. — J. Storch: Műipari minták rajzban, 15 füzet, 150 lap. Paulick Frigyes bécsi cs. és kir. udvari asztalos mester ur adománya, tek. dr. Manninger Adolf orvos ur szives közvetitésével.

VII.

Ifjuságí egyesületek, pályadijak.

a) Az Arndt János tr. ur vezetése alatt álló „Magyar Társaság“-nak működése az 1891/92. tanévben a szokott mederben-csendes munkálkodás közt folyt le. Emlékezetes napja a társaság mult évi történetének az 1891. szept. 21-ike, a mikor is a társaság. csatlakozva a nemzet magy. regeneratora, Széchenyi István gróf születésének századik évfordulója alkalmából országszerte nyilvánuló hazafiui kegyelethez, elnöke vezetése alatt testületileg vonult ki Nagy-Czenkre a nagy halott sirjához, hogy részt vegyen az a körül rendezett emlékünnepélyben s megkoszoruzza a legnagyobb magyar dicső hamvait. — Egy másik kimagasló mozzanata a társaság ez évi történetében, hogy a „Dunántuli közművelődési egyesület“-be alapitó tagul lépett be s a tagságu dijat 100 frtot le is fizette. — A mult évben jóváhagyott uj alapszabályait pedig a társaság kiegészité belső ügyeit, igazgatását szabályozó rendtartása megszerkesztésével.

A társaság e tanévben 24 gyülést tartott ezek közül 1 alakuló, 1 záró, 1 rendkivüli s 21 rendes gyülést. Ez utóbbiak tárgyát a folyó ügyek intézésén kivül, főleg a beérkezett munkák felolvasása s megbirálása, továbbá szavallatok meghallgatása képezte. Beérkezett 5 vers, 1 műforditás és 7 prózai munka, ez utóbbiak közül 4 történeti, 3 pedig irodalmi tárgyakkal foglalkozott. A társaság minden 4-ik héten tartott ülését szavallatok meghallgatására fordítá ; ez üléseken elmondatott 23 szavallat. Tartott a társaság egy vitatkozó gyülést is, a melyen hazánk reformkorának két kiváló vezér férfia Széchenyi és Kossuth politikáját igyekezett tüzetesen megismerni.

A Magyar Társaság márczius 15-iki pályázatára 3 prózai s 3 verses mű érkezett be. A prózaiak közül Porkoláb Gyula VIII. o. t. „Áron Gábor“ cz. dolgozata nyerte el a pályadijul kitüzött 1 drb aranyat: mig Tompa József VII. o. t. „Damjanich János“-ról szóló értekezése dicséretet nyert. Az alkalmi költemények közül Kovács János VIII. o. t. „Márcz. 15-ikére“ cz. költeménye egy aranyat nyert, Pálfy Vilmos VIII. o. t. „A szabadság ünnepén“ cz. verse pedig dicséretet érdemelt.

A rendes évi pályázatokra beérkezett 4 dolgozat. Ezek közül a következők részesültek a kitüzött dijakban: Kovács János VIII. o. t. irodalmi munkája „Madách életének, jellemének, mely vonásaira ismerünk az ember tragédiájában?“ és Szakács Béla VII. o. t. műforditása Ilias XXIV. énekéből Heléna siralma 761—804 sor.

Márcz. 15-ikén a társaság a sajtó szabadság nagy napjának emlékére a tanári kar s az intézet ifjuságának jelenlétében ünnepélyt rendezett, a mely alkalommal Takáts Dénes VIII. o. t. a társaság főjegyzője mondott emlékbeszédet, Porkoláb Gyula VIII. o. t. felolvasta pályanyertes prózai dolgozatát, Kovács János VIII. o. t. pedig elszavalta jutalmazott alkalmi ódáját. Az ünnepség méltó befejezése volt azon körülmény, hogy az igazgató ur lelkesitő szavaira az ifjuság a maga körében 25 frtot gyűjtött a felsővidéki insége-sek javára.

Örömünnepet az idén nem tartott a társaság, hanem e helyett az intézet aegise alatt a koronázás negyedszázados évfordulóját ünneplé meg, a mely alkalommal az ünnepi beszédet Arndt János tr. ur, a társaság elnöke mondotta, Takáts Dénes VIII. o. t. az 1867-iki kiegyezés történetéről irt dolgozatát olvasta fel, Andorka Gyula VIII. o. t. pedig Vörösmarty „Hymnus“-át szavalta el.

Az egyik Radó Lajcsi féle dijat (30 frt), Takáts Dénes VIII. o. t., a másikat Kovács János VIII. o. t. nyerte, mint a társaság ez évi működésében legtöbb szorgalmat tanusitott tagok nyerték. A Döbrentey féle aranyat Takáts Dénesnek itélé oda a társaság a koronázási ünnepélyen felolvasott munkájáért, a nagys. Takáts Dénes ur által ajándékozott aranynyal pedig Tompa József VII. o. t. egész évi munkásságát jutalmazta a társaság.

Az év folyamán tartott szavallati versenyeken Mendöl Lajos VI. o. t., Mesterházy Sándor VIII. o. t. és Grünhut József VIII. o. t. nyertek jutalmakat.

A társaság anyagi állapota elég kedvező volt. A társaságnak 133 tagja volt, kik 3 frt évi tagsági dij fejében a társaság olvasó termét is élvezhették. Összes bevétel volt: 736 frt 32 kr. és egy drb arany, ebből a társaság könyvtára gyarapitására 250 frtot forditott.

Nagyságos Takáts Dénes k. törvényszéki elnök ur mint az előző években, az idén is egy drb aranyat ajéndékozott a társaságnak. Fogadja e helyen is a társaság hálás köszönetét.

b) A lyceumi gyorsirókör ez iskolai év elején 33 rendes és 45 hallgató taggal alakult meg. Elnöke: Bancsó Antal, lyceumi tanár; titkár: Kovács János VIII. o. t.; jegyző: Grünhut József VIII. o. t.; pénztáros: Manninger Vilmos VII. o. t.; könyvtáros: Csizmadia Pál VI. o. t.; lapszerkesztő: Porkoláb Gyula VIII. o. t.

Hogy a tagok a gyorsirást elsajátithassák s abban magukat kiképezhessék, gyakorolhassák, három tanfolyamot nyitott a kör,

t. i. egy vita-irási tanfolyamot Kovács János VIII. o. t. vezetése alatt, melyben 16 tag vett részt, s két levelező irási tanfolyamot: egyet a főgymnasiumi 21 hallgató részére, melynek vezetője Petőcz Károly VIII. o. t. volt, s egyet a 24 IV. osztályu hallgató számára Tompa József VII. o. t. vezetése alatt.

A levelező irást tanulók május elején tették le a vizsgát az elnök s a három tagu vizsgáló bizottság előtt.

Május első vasárnapján vita-irási versenyt tartott a kör, s correct stenogrammi pályázatot is hirdetett, hogy a tagokat ezáltal is szorgalomra, tevékenységre buzditsa. Az első foku vita-irási versenynél (perczenkint 150 szótag) az első dijat Tompa József VII. o. t., a másodikat Hajas Béla V. o. t. nyerte el; a másodfoku versenynél (120 szótag) az első dijat Fajnor Vladimir VII. o. t., a másodikat Pröhle Károly V. o. t. kapta. — A correct stenogramm-pályázatra beérkezett 11 pályamunka közül az első dij; Szakács Béla VII. o. tanulóé, a második Hodzsa Milán IV. o. tanulóé lett. — A jutalmat az illető nyertesek által — bizonyos. értékig választott könyvek képezik, melyeket az utolsó gyűlésen kaptak meg. A kör gyorsirással irt lapot is adott ki, mely ez évvel már 18. évfolyamát töltötte be Porkoláb Gyula szerkesztésében Pröhle Károly autographálásával.

c) Az „Ifjusági Zenetársaság" az iskolaév kezdetén tek. Király Béla tanár ur elnöklete alatt 117 taggal — 34 működő, 83 hallgató — megalakulván, az alakuló gyülésén, mely 1891. évi szeptemper 27-én és zárógyülésén kivül, mely 1892. junius 13-án tartatott meg, 19 rendes gyülésen törekedett zenei előadások s ide vágó elméleti munkák felolvasása s birálata által az ifjuság képességeit fejleszteni.

A társaság tisztviselői voltak az elnökön kivül: Főjegyző: Dukavits Vilmos VIII. o. t.; aljegyző: Manninger Vilmos VII. o. t.; pénztáros: Roth Gyula VIII. o. t.; főkönyvtáros: Takáts Dénes VIII. o. t.; alkönyvtárosok: Buza János IV. t. k. n., Matthesz Sándor IV. t. k. n. és Kirchner Viktor VIII. o. t.

A társaság a tagok között kiosztott ingyenjegyek által igyekezett lehetővé tenni, hogy a szegényebb sorsuak is élvezhessék a városunkban tartott nagyobb hangversenyek előadásait.

A társaság utolsó rendes gyülését a tek. tanári kar is megtisztelte látogatásával. A minden évben megtartatni szokott hangversenyét a zenetársaság 1892. évi január 30-án tartotta a kaszinó nagy termében.

Anyagi eredménye a következő volt:

Összes bevétel	724	frt.
„ kiadás	444	„
Marad tehát	280	frt,

mely összegből 120 frtot a lyceumi magánkórházi alapra forditott, a többit (60 frt) részben a könyvtár, részben a pénztár gyarapitására.

A társaság kebelében megalakult zenekar Skerlák Aladár VIII. o. t. vezetése alatt 28 tagból állott.

d) A Deáksegélyző-Egylet, mely már évek hosszu során át (alakult 1865-ben) oly áldásos munkásságot tanusitott, ez idén is szép virágzásban volt. Tőkéje részint az ifjuság barátainak adományából, részint tagsági dijakból 5385 frt 13 krra szaporodott. A tőkét az intézet igazgatója, mint a kör elnöke kezeli gondoskodván elhelyezéséről és kamatoztatásáról.

Az egylet czélja szegény, szorgalmas és jó magaviseletü tanulók segélyezése, mely czélt két uton törekszik megvalósitani, t. i. egyrészt kioszt ez idő szerint három 30 frtos és öt 20 frtos ösztöndijat, másrészt pedig fedezi szegény beteg tanulók gyógyszertári költségeit, amennyiben az ápoldai alap kamatai e czélra nem elegendők.

Természetes, hogy e jótéteményekben csak az egylet tagjai részesülhetnek; tag pedig intézetünk mindazon növendéke, ki az iskolai év elején legalább 20 krt fizet az egylet pénztárába. E csekély összeg a legszegényebb tanulótól is kitelik.

A „Deáksegélyző-Egylet" ügyeit az elnökön kivül a titkár, pénztáros, ellenőr és egy 13 tagu bizottság vezeti, kiket az év elején az összes tagok választanak. Az év végén a tisztviselők szintén az összes tagok szine előtt számot adnak müködésükről (a dijpénzek odaitélése, a pénztár rendbentartása stb.). A lefolyt iskolai évben 260 tagja volt az egyletnek, kik eddig 58 frt 73 krt fizettek pénztárába. Ösztöndijakra forditott az egylet 190 forintot, gyógyszerekre 60 frt 77 krt, az intézeti orvosalap növelésére 35 frtot, a magán-kórházi alapra 25 frtot.

Végre köszönettel emlékezünk meg tek. Laschober Mátyás, kismartoni ügyvéd ur 4 frtnyi és nt. Turcsányi Andor, körmendi evang. lelkész ur 2 frtnyi adományáról; egyuttal ajánljuk az áldásosan müködő egyletet a szegény tanulóifjak nemeslelkü barátaiszives figyelmébe.

e) A fötanodai **ifjusági gyámintézet** (szegénysorsu ev. gyülekezetek s iskolák gyámolitására) javára az 1890/91-ik tanévben befolyt gyüjtés utján: a tanári kar részéről 13 frt 40 kr.: a gymnasiumi tanulók részéről 71 frt 56 kr; a theol. hallgatóktól 15 frt 70 kr.; a tanitóképző 3 gyakorló iskola növendékeitől 16 frt 05 kr. = 116 frt 71 kr. Ehhez járult a megelőző évről 27 frt 75 kr. utólag befolyt hátralékok fejében 4 frt 32 kr. időközi kamatok 1 frt 82 kr. összes jövedelem 152 frt 08 kr. Ez összegből folyósittatott; az egyházkerül. gyámintézetnek 30 frt, a bak. szt-lászlói s a dunaföldvári ev. iskola részére 25—25 frt = 50 frt; a soproni

tanitóképzői 25 éves emlékalap s a budapesti orsz. prot. árvaház számára 10—10 frt = 20 frt; a „Leopoldianum“ emlékalap javára 20 frt, összesen 120 frt. A 32 frt 08 krnyi felesleg az 1891/92. tanévi jövedelemhez csatoltatott, miről a jövő évi értesitőben fogunk számot adni. Az „ifjusági gyámintézet“ ügyeit egy, Poszvék Sándor igazgató-tanár elnöklete alatt működő bizottság.

VIII.

Tápintézet.

A lefolyt tanévben a tápintézetben összesen 291 tanuló nyert élelmezést. A tanév kezdetén beiratkozott 284, az év folyamán belépett 7, kimaradt 10. A tanév végén volt tehát összesen: 281.

A fenntebb jelzett összes létszám az egyes tanintézetek szerint a következőkép oszlik meg: a bölcs. theol. intézetre esík 24, a gymnasiumra 201, a tanitóképző-intézetre 66.

Kedvezményes volt összesen: 103, és pedig ingyenes 28, 25 öt, 25 tizenöt, 25 huszonöt forintnyi dijelengedéssel. — A Simunyák Antal és Berg Károly-féle tápintézeti alapitványok ez évben elöször folyósitott jövedelméből 13 tanuló évi dija fedeztetett és pedig az első helyen emlitett alapitvány jövedelméből 10, a második alapitvány jövedelméből ellenben 3 tanuló-é. — Ezek: 1. Siftár Károly II. theol., Tompa József VII. oszt., Csizmadia Pál VI. oszt., Pröhle Károly V. oszt., Magyar József IV. oszt., Kappel Lajos IV. Németh Sámuel III. oszt., Edvy Gyula II. oszt., Rácz Lajos II. oszt., Márton Elek II. oszt. — 2. Faik Henrik III. theol., Laczkó János III. theol., Teke Dénes III. oszt.

Kegyadományok czimén befolyt:

A köszegi gyámintézet 5 frt. Tek. Seybold Károly ur 2 frt. Tek. Laschober Mátyás ügyvéd ur 4 frt. Nagyságos Rupprecht Kálmán ur 50 frt. Tek. Szilvásy Márton ügyvéd ur 10 frt. A kis-martoni leánygyülekezet adománya 1 frt. Tiszt. Vértesi Sándor lelkész ur 1 frt 38 kr. A mult évi supplicatió jövedelme 823 frt 84 kr. Tiszt. Ludig Emánuel lelkész ur adománya 5 frt. Sopron szab. kir. város tanácsa 24 köbméter tüzifát 84 frt értékben.

Midőn a felsorolt kegyadományokért az ifjuság nevében köszönetet mondok, nem mulaszthatom el, hogy ezen valójában áldásos intézményünket a tanügy nemes barátainak továbbra is becses figyelmébe ne ajánljám.

Az élelmezési dij eddig egész évre 40 frt volt. Ezért kaptak az ifjak: reggelire 0·3 liter tejet s egy zsemlyét, ebédre, — pénteket kivéve — huslevest, 12 deka hust s főzeléket vagy tésztát, vacsorára

levest, tésztát s hetenkint kétszer kolbászt, naponkint 56 deka kenyeret s a főünnepek alkalmával pecsenyét.

Az évidij fele a fölvételkor, fele ellenben a második félév elején azaz február 1-jén fizetendő.

A kik a kedvezményesek sorába kivánnak fölvétetni, vagy már kedvezményesek lévén nagyobb dijelengedésben óhajtanak részesülni, azok kérvényeiket legkésőbb szeptember 8-ig nyujtsák be a tápintézeti gondnokhoz, a ki a folyamodás eredményéről az érdekelteket november hó második felében értesiteni fogja. — Oly tanuló, ki csak elégséges általános osztályzatot képes felmutatni, kedvezményre nem számithat.

A hátralékosok, tartozásuk lerovása előtt teljes évi fizetés mellett sem vétetnek fel az intézetbe.

Végül meg kell jegyeznem, hogy a tápintézeti bizottság a jelen iskolai év végén tartott iskolai nagy bizottmány elé egy szervezeti javaslatot terjesztett fel, melyben egyéb változtatások mellett az évi dijnak felemelését inditványozza. — A kik az illetékes hatóságtól ez irányban hozandó határozat által érdekelve vannak forduljanak a lyceumi igazgatóhoz, ki a kivánt felvilágositást a legnagyobb készséggel meg fogja adni.

Gombócz Miklós,
tápint. gondnok.

IX.

Kegyadományok, hagyományok. ösztöndijjak alapitványok:

Mint a megelőző években, most a kegyelet és hála érzelmének adunk kifejezést, megemlékezvén azon nagy számu jótevőkről, kik intézetünk és tanulói iránt való nemes érdeklődésök s nagylelkü adományaik által örök hálára köteleztek.

1. Azon adományokon kivül, melyekről értesitőink más helyein megemlékezünk (l. a tanszerek, tápintézet, ifjusági egyesületek s a theol. bölcs. tanitóintézetről szóló adatokat), a következő jótétemények folytak be;

A tanári nyugdij-alap javara adakoztak: Nagy János földbirtokos Ostffi-Asszonyfán 5 frt, Turcsányi Andor körmendi lelkész 3 frt 50 kr., Ajkay Gyula sárvári főszolgabiró és neje 50 frt, Veöres Károly csengei földbirtokos 10 frt, Dr. Schreiner Károly ügyvéd Sopronban 20 frt, Laschober Mátyás, kis-martoni ügyvéd 4 frt, Ludig Emánuel kukméri lelkész 5 frt, Takáts Dénes 8. oszt. tanuló 10 frt, Gömbös Géza sárvári ügyvéd 5 frtot.

A lyceumi épitési költségek fedezésére: Emresz Károly 1891-ben intézetünkben érettségit tett ifju 500 frt.

Orvosi alapra: intézetünknek 1881-ben érettségit tett volt tanulói, 1891. aug. 20-án Sopronban tartott összejövetelők alkalmával 50 frt. A főtanodai magánkórházi alap növelésére: Özv. Katona Sándorné szül. Takáts Terézia 6 frt, a deáksegélyző-egylet s a tanári-kara rendelkezésére álló alapból 25—25 frtot, az ifjusági zenetársaság által 1892. január 30-án rendezett hangverseny tiszta jövedelméből 120 frt.

Dr. Berzsenyi Jenő, kemenes-sömjéni földbirtokos ez évben is 20 frtot adományozott egy szegény 8. osztály tanuló számára ösztöndijul.

Gelsei Biró Vincze, páltelekí földbirtokos, Horváth Béla 3. oszt. tanuló segélyezésére ismét 20 frtot adományozott.

Mozgay Antal, veszprémi ügyvéd es testvére Mozgay Mária egy szorgalmas tanulónak adandó ösztöndijul 10 frtot.

Laschober Mátyás kismartoni ügyvéd ,egyéb czélokra beküldött adományain kivül (l. a megfelelö rovatokat) 25 frttal

növelte a soproni gyülekezet által kezelt, az adakozó nevét viselő ösztöndijalapot és 2 frtot adományozott a helybeli izrael. segélyalap javára.

Hornyánszky Viktor budapesti könyvkiádó egy jeles és szegény tanulónak jutalmul és buzditásul adandó könyvet: Szana Tamás „Magyar művészek" diszművét, ajándékozta.

A soproni Casino-egylet egy szorgalmas tanuló számára a „Természettudományi közlöny" 1891. évfolyamát adományozta.

A „Magyar társaság" által rendezett márczius 15-i ünnepélyen a tanuló ifjuság 25 frt 20 krt adakozott, a tanári kar 10 frt 30 krt és a rendelkezési alapból 14 frt 50 krt, összesen 50 frtot a felvidéki insségesek javára.

A ifjuság körében hazafias czélokra rendezett gyüjtésből 68 frt 8 krból egy harmad: 22 frt 69 kr., jutott a felvidéki magyar közmivelődési egyesületnek Nyitrán, két harmad 45 frt 39 kr. a Széchenyi-szobor bizottságnak N.-Czenken.

Takáts Dénes 8. oszt. tanuló a tanári nyugdijintézeti alap javára adományozott összegen felül még 10 frtot adott a természettani szertár javára.

A cs. és kir. Déli-vasut-társaság budapesti vezérügynökségének önzetlen intézkedése folytán szegény sorsu tanulóink közül számosan azon kiváló kedvezményben részesültek, hogy a karácsonyi, husvéti s nyári szünidő alkalmával nevezett társaság vonalain féláron utazhattak.

A soproni orvosok, névszerint: dr. Bekk, Bergmann, Cavallar, Démy, Greilinger, Manninger, Poszvék Gyula, Poszvék Lajos és Stráner urak számtalan esetben minden dij nélkül részesitették beteg növendékeinket gondos orvosi gyógykezelésben.

2. Azon ösztöndijalapitványok tőkéi, melyeknek jövedelmét főtanodánk tanulói, illetőleg azon volt növendékei élvezik, kik most egyetemen vagy akadémián folytatják tanulmányaikat, a mult 1891-ik év deczember 31-én (nem számitva a kizárólag tanitóképzőintéz. alapitványok tőkéit) 111.313 frt 83 krra rugtak, — még pedig a soproni gyülekezet kezelése alatt: 93.199 frt 21 kr.; az egyházkerületé alatt 8049 frt 62 kr. s a tanári karé alatt: 10.065 frt.

Ez alapitványok jövedelméből a f. tanévre ösztöndijul folyósittatott:

a) 4 külföldi egyetemen tanuló theol. hallgatónak	920	2.634 frt
14 hazai egyetemi s akadémiai hallgatónak	1.714	
2 theol., 3 jogász, 3 technikus, 3 orvos s 3 bölcs.)		
b) 13 soproni lyc. theol. hallgatónak	460	1.843 „
c) 64 „ gymnas. tanulónak	1.383	
összesen . .		4.477 frt

Ezeken kivül élvezett ösztöndijat:

a) 7 theol. s 4 gymnas. tanuló: az egyetemes egyház kezelése alatt levő Teleky-Róth Johánna grófné alapitványából 38 frtjával	418	frt
b) 4 theol. s 4 gymn. tanuló: a lyc. deáksegélyző-egylet részéről	190	„
c) 3 theol. s 3 gymn. tanuló: a győri gyülekezet Stelzer alapitványából	230	„
d) 1 gymnas. tanuló: dr. Berzsenyi Jenő urtól	20	„
e) 1 „ „ a Mozgay-testvérektől	10	„
f) 3 „ „ a m. k. pénzügyminist. által kezelt államit	130	„
összesen . .	998	frt
Tehát az ösztöndijak főösszege:	5475	frt

A tápintézeti jótéteményeseket l. az illető fejezetben (VIII alatt).

Teljes tandijelengedésben részesültek 17-en.

A soproni gyülekezet kezelése alatt levő akadémiai alapitványokból az ösztöndijak két részletben, január és junius havában, tétetnek folyóvá. A kérvények novemberben nyujtandók be az I-ső félévi leczkekönyvvel (index) s a megelőző tanév bizonyitványaival (colloquiumi biz.) felszerelve. Május hó elején beterjesztendő a leczkekönyv a 2-ik félévről s az I-ső félévi colloquálás eredményét igazoló bizonyitvány. Az összes igazolványok kellőleg hitelesitett másolatban, vagy eredetiben csatolandók a kérvényhez. A Glosius Dániel-féle ösztöndijat (évi 250 frt) csak oly akadém. hittanuló nyerheti el, ki félévenkint valamely bölcs. tantárgyat hallgat, abból jó sikerrel colloquál s azt a jelzett módon igazolja.

Nagy áldás intézetünkre nézve a Zaka s Oertel-féle alapítvány. Ezek jövedelme a helybeli magánápolda pénztárába folyik oly czélból, hogy főtanodánk beteg növendékei ezen az orvosi tudomány követelményeinek megfefelőleg berendezett, két orvos felügyelete alatt álló intézetben, a kellő gyógykezelésben s ápolásban részesüljenek. Ott tanulóink számára rendelkezésre áll egy külön szoba két ágygyal. Ismételten vettük igénybe ez évben is s csak dicsérőleg nyilatkozhatunk azon humánus bánásmódról, tisztaságról, gondos ápolásról s megfelelő élelmezésről, mely ez intézet szakavatott vezetéséről tanuskodik.

Végül beszámolunk e helyen a tanári kar kezelése alatt levő alapítványokról is.

A tanári kar kezelése alatt levő alapítványok állása 1891. decz. 31-én.

	Tőke	Pénz. maradék.
1. Laub János-féle ösztöndijalapitvány	280 frt,	9 frt 77 kr.
2. Dubovai-féle „	130 „	6 „ 60 „
3. Thirring Lajos-féle „	1130 „	7 „ 24 „

	Tőke.	Pénz. maradék.
4. Radó Ignácz-féle „	2270 „	8 „ 57 „
5. Szemerey Sándor-féle öszt.-alapítv.	565 „	2 „ 84 „
6. A németalföldi „	1830 „	2 „ 97 „
7. Kleeblatt-féle „	150 „	1 „ 43 „
8. Rupprecht Vilmos-féle „	830 „	7 „ 57 „
9. Berta Ádám-féle „	100 „	2 „ 50 „
10. Rupprecht Alfred-féle „	540 „	8 „ 53 „
11. B. Schey Fülöp-féle „	1090 „	6 „ 51 „
12. Gömbös Radó-féle „	1150 „	8 „ 06 „
13. Természettani muz. alapitvány	1350 „	80 „ 27 „
14. Természetrajzi muz. „	530 „	4 „ 10 „
15. Tápintézeti „	2070 „	2 „ 26 „
16. Lyc. könyvtári „	570 „	2 „ 50 „
17. Ifjusági magyar könyvt. „	740 „	2 „ — „
18. „ német „ „	50 „	— „ 50 „
19. Ápoldai „	540 „	8 „ 96 „
20. Intézeti orvos-alap „	470 „	— „ 88 „
21. Szabad rendelkézésre álló alap (javitó vizsgadijakból)	— „	370 „ 79 „
22. Közös alapitványi felesleg	— „	365 „ 68 „
Összesen	16,385 frt.	910 frt 53 kr.

A tanári nyugdijalap vagyona néh. mélt. Ostffy Pál ur külön alapitványával együtt 1891. decz. 31-én volt tőkében: 80,360 frt, pénztári készletben 29 frt 87 kr. s kamathátralékban 484 frt 50 kr.

X.

Egyéb mozzanatok az intézet 1891/92-ik évi történetéből.

1. Az 1891/92-ki tanév szept. hó 1-én kezdődött. A három első nap a beiratkozásoknak, a javitó, pótló s felvételi vizsgálatoknak volt szánva. Szept. 4-én ment végbe az uj tanév ünnepélyes megnyitása, mely alkalommal az intézeti exhortator által végzett buzgó istenitisztelet végeztével az igazgató buzditó beszédet intézett az ifjusághoz s az iskolai törvényeket felolvasta. A rendes előadások szept. 5-én kezdődtek.

2. Azon meleg érdeklődés s tanárra és tanulóra egyiránt buzditólag s emelőleg ható rokonszenv, mellyel ugy az iskolai kormányzat és felügyelet közegei, mint a nagy közönség részéről a mult években annyiszor találkoztunk, a végére siető tanévben is sokszor jutott kifejezésre. Főtiszt. s mélt. püspökünket Karsay Sándor urat s nagyságos dr. Németh Antal k. főigazgató urat mint a közoktatásügyi kormány megbizottját, kétszer üdvözölhettük intézetünk kebelében. Dr. Horváth Ödön ur, az eperjesi jogakadémia dékánja pedig, mint kormánybiztos m. é. szeptember hó elején, részt vett az érettségi vizsgálatokon. Az intézetünk iránt nyilvánult rokonszenvről tesznek bizonyságot a nagyszámu jelentékeny adományok is, melyekről a megelőző fejezetekben megemlékeztünk.

Különösen jól esett azon kitüntető válasz, melylyel a magyar róm. kath. egyház ünnepelt főpapja, Vaszary Kolos esztergomi érsek és primás Ő Herczegsége legkegyelmesebb kineveztetése alkalmából tanári karunk által rendtársaihoz intézett üdvözlő iratunkra, megörvendeztetetni kegyeskedett. Egész terjedelmében vettük fel jegyzőkönyvünkbe. Hadd vegyem fel itt is ez iratot, mint a hazafias, népszerü főpap jeles azon egyházpolitikájának méltó kifejezőjét, melynek programmja a „pax". A válasz szövege ez:

„Nagyságos Lyceumi Igazgató Úr!

Tekintetes Tanár Urak!

Szives üdvözletüket, mellyel soproni rendtársaimat és velök együtt engem is kegyesen megtiszteltek, hálás szivvel olvastam.

A kitüntető figyelem, melyben csekélységemet részesitették, biztosit engem arról, hogy uj pályámra magammal viszem egykori kartársaimnak szerető rokonérzelmét.

Iparkodni fogok, hogy kartársi szeretetöknek s belém helyezett bizalmuknak legjobb erőmtől telőleg megfelelhessek.

Isten éltesse a soproni lyceum hazafias tanárait, Kis János fenkölt szellemének és szelid lelkületének méltó örököseit!!

Pannonhalmán 1891. deczember 22-én.

Vaszary Kolos."

3. Az intézeti épület átalakitásának és kiegészitésének ügye mind ez ideig függőben van. Az egyházkerület, mint fenntartó testület, az 1883. XXX. t. cz. 47. §-ára hivatkozva a nagymélt. vall. és közokt. m. kir. miniszter urhoz fordult egyszersmindenkorra folyósitandó segélyért. A magas kormány e kérelmet teljesithetőnek nem vette, hanem évi segély eszközlését igérte. Az egyházkerület a f. é. augusztus hóban tartandó közgyülésében fog ez ügyben remélhetőleg oly határozatot hozni, mely ezen a tanintézetünk örvendetes fejlődése elé gördülő külső akadálynak elháritását eszközli.

Épületünk korlátoltsága, iskolahelyiségeink elégtenségében rejlik főoka annak is, hogy a görögpótló tanfolyam szervezése mind ez ideig a kegyes óhajok közé tartozik. A tanári karnak erre vonatkozólag tett javaslata most kerül az iskolahatóság tanácskozmányában napirendre. Minthogy azonban a jövő tanévben még a régi, elégteleneknek bizonyult helyiségekre kell szoritkoznunk, — az iskolaépületen kivül pedig megfelelő helyiségeket vagy épen nem, vagy csak viszonylag jelentékeny áldozattal bérelhetnénk, — alig leszünk abban a kedvező helyzetben, hogy a nevezett tanfolyamot az 1892/93-ik iskolai évben életbeléptethessük.

4. A tanulók száma nehány év óta alig változott. Aránylag nagy a magántanulók száma. Ennek oka, hogy a helybeli Csöndes-magánnevelő-intézet igazgatósága gymnasiumi növendékeit magántanulókul iratta be lyceumunkba. Felhivjuk e helyen a t. szülők figyelmét ezen bennlakással összekötött tanintézetre. A növendékek ott a megfelelő oktatásban és nevelésben — esetleg a városunk nyilvános iskoláit látogató tanulók teljes ellátásban s felügyeletben részesülnek.

5. Az egészségi viszonyok — daczára annak, hogy a télen városunkban is uralkodott influenza s a tavasszal járványosan fellépett kanyaró miatt számos tanuló volt kénytelen huzamosabb ideig az iskolától távol maradni, — általában kedvezők voltak. Súlyosabb betegségi eset csak néhány fordult elő, három tanuló vette igénybe a városunkban fennálló magánkórház oltalmát, hol

a rendelkezésökre álló nyájas külön szobában gondos gyógykezelésben részesülvén, bajaikból Isten segitségével ki is gyógyultak.

6. Az erkölcsi viselkedés s a tudományban való előmenetel tekintetében nem merültek fel a tanuló ifjuság körében oly jelenségek, melyek külön megemlitést igényelnek. Az első félévi előmeneteli osztályzatot feltüntető számok (a XV-ik szakaszban) igazolják ezt. Az év végén tartott osztályvizsgálatok eredményét, minthogy e vizsgálatok csak az évzáró ünnepélyt megelőző napon érnek véget, ezuttal nem közölhetjük.

7. A vallásos s hazafias érzület fejlesztésére a tanári kar különös súlyt fektetett. Az ünnep- s vasárnapi istentisztelet látogatása kötelező volt. Igen jó hatással voltak az iskolai áhitatossági gyakorlatok. Az összetartozás és egyenlőség tudatának szilárditása végett közös kirándulásokat rendeztek a tanárok. E czélból engedtük meg az ifj. zenetársaságnak, hogy hangversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendezzen, melyen az ifjuság érettebb része, tanáraik s nagyszámu díszes közönség részvéte mellett, a félévi vizsgálatok után nemes üdülést talált. Ugyan e czélból, valamint az egyházi és nemzeti eszmékért való lelkesedés élesztése végett a tanárikar az ifjuság tényleges közreműködésével iskolai ünnepélyeket rendezett. A nagy közönség tömeges részvéte buzditólag hatott az ifjuságra. Ily ünnepelyek voltak: okt. 31-én a reformáczió, márczius 15-én a szabadságharcz emlékére. Junius hó 8-át Ő Felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk megkoronáztatásának 25-ik évfordulóját, a nap jelentőségének megfelelőleg ünnepeltük. Az ez alkalommal rendezett iskolai ünnepélyen Arndt János tanár, a magyar társaság elnöke, tartotta az ünnepi beszédet, melyet értesítőnk elején az érdeklődő közönség rendelkezésére bocsátunk. Jóltevőink emlékére, az évzáró ünnepéllyel kapcsolatban, f. junius hó 19-én tartjuk meg a szokásos hálaünnepélyt.

8. Még csak egy szót a testi nevelésről. Meggyőződésünk, hogy oktatás- s nevelésügyünk fejlődése attól függ, az ifjuság szellemi képzését összhangba tudjuk e hozni testi fejlesztésével. Ennek tudatában nagy gondot forditott intézetünk a testedzést eszközlő gyakorlatokra. Tanulóink közül számosan tanultak uszni, vivni, illetőleg folytatták ezen, az izmokat annyira fejlesztő gyakorlatokat. A tornázás, játékokkal egybekötve, kedvencz szórakozást szerzett az ifjuságnak. Nem is voltak e gyakorlatok eredmény nélkül. A mult évi országos tornaverseny alkalmával intézetünk VIII. o. tanulója, Jausz Lajos, elismerésül a nm. vall. s közokt. m. kir. ministeriumtól érmet kapott. A f. évben pedig a Sopron városi hatóság által, a király megkoronáztatása alkalmából, az összes helybeli tanintézetek tanulói számára rendezett tornaversenyen a következő tanulók nyertek dijakat:

1. Gyorsfutásnál, fődijasok: Kappel Lajos, Németh Sándor IV. o. tanulók, másodgyőztesek: Kiss István, Goldner Lajos, László Sándor, I., Ebenspanger Sándor s Halász János II., Krausz Zoltán, Sallay Károly III. o. tanulók.
2. Magasugrásnál: Schöll Lajos VII., Roth Gyula VIII.
3. Távolugrásnál: Unger János V. o.
4. Szergyakorlatoknál: Boda János s Csizmadia Pál VI. (lovon): Andaházy Jenő, Roth Gyula VIII. (korláton); Szalay Pál IV. s Schöll Lajos VII. o. (nyújtón).
5. Egész évben tanusitott szorgalmokért: Porkoláb Gyula III., Sárkány Ferencz VI., Magyar József IV, Csengei Gusztáv III. o, tanulók.

XI.

A gymnasiumi tanulók névsora.*)

I. osztály.

1. Bakó Béla, Vas — Sürüháza, t.
2. Berecz Imre, Sopron — Kabold, t., győri Stelczer ö. d.
3. Berecz Viktor, Vas — Ostfi-Assonyfa, t.
4. Birnbaum Aladár, Veszprém — Várpalota, t.
5. Blickle Frigyes, Sopron — Kabold, t.
6. Buza Jenő, Vas — Tessanócz.
7. Cser Lajos, Veszprém-Dabrony, t.
8. Czeke Aladár, Sopron.
9. Doctorics Sándor, Sopron.
10. Erdélyi Sándor, Győr — Ujfalu, t., Volkra Sid. ö. d.
11. Ferenczy Imre, Veszprém — Dabrony, t.
12. Gálos Ferencz, Veszprém — Vid.
13. Glatz János, Vas — Borostyánkő, t.
14. Hajnal András, Vas — Simonyi.
15. Harmuth Gusztáv Adolf, Sopron — Medgyes, t., kilépett.
16. Harmuth Gyula, Sopron — Medgyes, t.
17. Hofer László, Sopron — Nemeskér.
18. Horváth Endre, Veszprém — Lovász-Patona, t., Kolmár ö. d.
19. Horváth József, Sopron — Felső-Ság, t.
20. Horváth Oszkár, Sopron. rk.
21. Iván Sándor, Sopron — Szilsárkány.
22. Kirchhofer Lajos, Győr, rk., ism.
23. Kiss Béla, Sopron — Egyed, t.
24. Kiss Béla, Vas — Kemenes-Ság.
25. Kiss István, Sopron. Dubovay ö. d.

---

*) A helynév a tanuló illetősége, esetleg szülői lakóhelyét jelzi.

A röviditések magyarázata: t. = tápintézeti; ism. = ismétlő; önk. ism. = önként ismétlő; ev. ref. = evang. reformált; rk. = róm. kathol.; izr. = izraelita vallásu; ö. d. = ösztöndijas. Az ö. d. előtti név az ösztöndijalapitványt jelzi.

26. Kohn Oszkár, Sopron, izr.
27. Kovács Sándor, Vas — Jánosháza.
28. Kozma Mihály, Sopron — Vásárosfalu.
29. Krausz Dávid, Sopron — Ujkér, izr., kilépett.
30. Kund Gusztáv, Vas — Szalónak.
31. Lángh Géza, Sopron.
32. László Sándor, Somogy — Kis-Vid, ev. ref.
33. Leidenfrost Pál, Vas-Ják.
34. Macher Richard, Sopron.
35. Meyne Richard, Sopron.
36. Nagy Jenő, Sopron.
37. Németh Béla, Sopron — Alsó-Szopor, t.
38. Németh Károly, Győr — Kajár, Köves ö. d.
39. Podhradszky Béla, Fehér — Tordas, t., ism.
40. Rátz Egon László, Sopron — Rust.
41. Rátz Károly, Sopron—Beled.
42. Schneider Vilmos, Vas — Dobra, t.
43. Schreiner Viktor, Sopron.
44. Sebő Kálmán, Győr — Szemere, rk., t.
45. Simon József, Sopron — Szilsárkány.
46. Snapp Lajos, Pest — Sződ, rk.
47. Szüts Gyula, Győr — Kis-Baboth, t.
48. Takács Elek, Sopron, Fejér Károly ö. d.
49. Thirring Gyula, Sopron.
50. Tompos Antal, Sopron — Farád.
51. Tóth Dániel, Veszprém — Dabrony, t.
52. Tóth József, Győr — Bőny Rétalap, ev. ref., t.
53. Tuboly Jenő, Zala — Csónkahegyhát, ev. ref., t.
54. Varga Endre, Vas — Péterhegy, t.
55. Weinberger Adolf, Sopron, Bertha Ád. ö. d.
56. Zongor Dénes, Vas — Simonyi.

Magántanulók:

1. Breuer Sándor, Sopron izr.
2. Breuer Vilmos, Sopron, izr.
3. Ellinger Richard, Sopron, rk., ism.
4. Goldner Lajos, Sopron, izr.
5. Hacker Leó, Sopron, izr.
6. Hacker Leó, Sopron, izr.
7. Kohn Leó, Sopron, izr., kilépett.
8. Kugler Ede, Sopron, rk.
9. Kummer József, Sopron, rk.
10. Neufeld Jakab, Sopron — Klimpa, izr.
11. Pinkas Frigyes, Sopron, izr.
12. Pokomándy Tivadar, Győr — Eöttevény, rk.

13. Róth Sándor, Szabolcs — Kis-Várda, izr., ism.
14. Weiss Jenő, Sopron, izr., ism.
15. Zollschan Sámuel, Sopron, izr.

II. osztály.

1. Bauer Sándor, Sopron, izr., állami ö. d.
2. Böhm Richard, Vas-Szalónak, t.
3. Böröczki Mihály, Győr — Bezi, t.
4. Böröndy Jenő, Sopron — Farád.
5. Breuer Dávid, Sopron — Nagymarton, izr.
6. Dömötör Péter, Vas — Szt.-Ivánfa.
7. Ebenspanger Sándor, Vas — Körtvélyes, t.
8. Edvi Gyula, Sopron — Edve, t.
9. Farkas József, Fehér — Veleg, t.
10. Farkas József, Veszprém — Hánta, t.
11. Feiler Gyula, Vas — Szalónak, t.
12. Fekete Ferencz, Veszprém — Külső Vath, t., Bárány Pál ö. d.
13. Fichtner Sándor, Vas — Urai-Ujfalu,
14. Friedenreich Aladár, Sopron.
15. Hacker Zsigmond, Sopron, izr.
16. Hajas Ernő, Sopron — Alsó-Bük, t.
17. Halász János, Sopron, ism.
18. Hegedüs János, Sopron, ev. ref.
19. Hoffer Kálmán, Sopron, rk.
20. Horváth Olivér, Sopron, rk.
21. Kerpel Rezső, Sopron, izr.
22. Kiss Ernő, Veszprém — Szépalma, t.
23. Kiss Pál, Veszprém — Gergelyi.
24. Klaber Emil, Sopron, izr.
25. Kohn Aladár, Sopron, izr.
26. Kohn Ignácz, Sopron, izr.
27. Kolbenheyer Béla, Veszprém-Csernye, t.
28. Koltay Kornél, Vas-Muraszombat, t.
29. Kovács Gyula, Vas — Acsád.
30. Kovács Sándor, Vas — Acsád.
31. Laschober Jenő, Vas — Ujlak, t.
32. Laucsek Miklós, Sopron — Vadosfa, t.
33. Ludig Albert, Vas — Kukmér, t.
34. Ludig Alfréd, Vas — Kukmér, t.
35. Manninger Adolf, Sopron.
36. Martony Elek, Sopron, győri Stelczer ö. d.
37. Mike Kálmán, Vas — Nemes Magasi, Kleeblatt ö. d.
38. Mód Gyula. Vas — Simonyi, t. Figuli ö. d.
39. Molnár Sándor, Sopron — Sobor, t.
40. Nagy Dániel, Vas — Ostfi-Asszonyfa.

41. Nitsch Rezső, Sopron.
42. Novák Béla, Somogy — Sand, t.
43. Pálla János, Sopron, rk.
44. Pócza Ferencz, Sopron — Potyond.
45. Pölöskei Sándor, Veszprém — Lovászpatona, t., kilépett.
46. Proszwimmer Béla, Sopron.
47. Rácz Ágost Móricz, Sopron — Rust.
48. Rácz Lajos, Vas — Sárvár, t.
49. Rónay Kálman, Veszprém — Nagy-Szőllős.
50. Seiler Károly, Sopron — Rust.
51. Seybold Károly, Vas — Körmend, t.
52. Soós Lajos, Vas — Kem.-Míhályfa, t., Szakonyi István ö. d.
53. Steiner János, Sopron.
54. Stibrányi György, Hont — Börzsöny, t.
55. Szabó Gyula, Somogy — Marczali, rk., t.
56. Tamaska Sándor, Sopron.
57. Tasch Pál, Sopron.
58. Tompa Sándor, Sopron — Beled, t.
59. Ullmann Zsigmond, Sopron, izr.
60. Wagner Siegfried, A.-Ausztria — Mödling.
61. Weinberger József, Sopron, kilépett.
62. Weöres Sándor, Vas — Csönge.
63. Wuschik Henrik, Sopron.

Magántanulók:

1. Molnár Géza, Budapest.
2. Ofner Rezső, Sopron, rk.
3. Pokomády Gergely, Győr Eöttevény rk.
4. Rupprecht Lajos, Vas — Város-Hodász.
5. Turcsányi Zoltán, Vas — Körmend.

III. osztály.

1. Algövér József, Sopron.
2. Arndt Gyula, Sopron, Rupprecht Alfréd ö. d.
3. Bárdossy Gyula, Vas — Csenge.
4. Birnbaum Gyula, Veszprém — Várpalota, t., Barcza Fer. ö. d.
5. Böhm Sándor, Sopron, Gabriel Kereszt. ö. d.
6. Bőjtös Sándor, Sopron — Farád, t.
7. Börötzffy Károly, Sopron, rk.
8. Csengey Gusztáv, Veszprém — Várpalota, t.
9. Dancz Ferencz, Sopron — Beled.
10. Dániel Oszkár, Sopron, izr.
11. Doctorics Benő, Sopron.

12. Doctorics Jenő, Sopron.
13. Egyed Béla, Zala — Hany, t., ism., kilépett.
14. Erős József, Vas — Zsédeny, t.
15. Falb Gusztáv, Vas — Répcze-Lak, t.
16. Fleischhacker Elek, Sopron, Tratnyaky ö. d.
17. Fördős Dezső, Tolna — Paks, t.
18. Győrffy Zoltán, Veszprém — Devecser, ev. ref.
19. Hasza István, Sopron — Felső-Szakony, t.
20. Hayden Imre, Sopron, r. k.
21. Heimler Károly, Sopron.
22. Horzáth Béla, Veszprém — Nagy-Dém, t., Kolmár ö. d.
23. Horváth János, Sopron — Makkos-Hetye, t., Mozgay testvér ö. d.
24. Horváth Sándor, Veszprém — Nagy-Dém, t.
25. Huber Aladár, Sopron,
26. Kapi Béla, Sopron, Kis János ö. d.
27. Kiss István, Jász-Nk.-Szolnok — Turkeve, ev. ref., t.
28. Kovács Imre, Sopron — Szil-Sárkány.
29. Kováes Zsigmond, Zala — Istvánd, t., Kutsera ö. d.
30. Kovácsics Sándor, Sopron — Pór-Ládony, t., Rupprecht Ján. ö. d.
31. Krausz Géza, Sopron, izr.
32. Krausz Zoltán, Sopron, izr.
33. Kund Vilmos, Sopron, Hasenauer ö. d.
34. Miklós István, Győr — Szemere, ev. ref., t.
35. Molnár Imre, Veszprém — Dabrony t.
36. Nagy János, Vas — Meszlen, t.
37. Németh Jenő. Vas — Iván Egerszeg, t., Rupprecht János ö. d.
38. Németh Sámuel, Győr — Kajár, t.
39. Purt Gyula, Sopron — Ágfalva, t.
40. Sallai Károly, Jász-Nk.-Szolnok — Turkeve, ev. ref., t.
41. Schindler Márton, Sopron-Medgyes, t.
42. Schreiner Károly, Sopron — Ruszt, t.
43. Stiegler Gusztáv, Sopron, németalföldi ö. d.
44. Szilvásy Rezső, Sopron.
45. Teke Dénes, Somogy — Sánd, t.
46. Török Miklós, Somogy — Sand, rk., t.
47. Tremmel Vilmos, Sopron — Ruszt, t.
48. Ujvári László, Sopron, rk.
49. Vörös Sámuel, Vas — Répeze-Lak.
50. Weber Gyula, Zala — Szepetnek, t., Bárány Pál ö. d.
51. Zügn Nándor, Sopron, — Németh, Bárány Borb. ö. d.

Magántanulók:

1. Pauchly Imre. Somogy — Bothás, rk.
2. Pregardt-Paur Lajos, Sopron — Kis-Marton, rk.

IV. osztály.

1. Bauer Adolf, Sopron, izr., állami ö. d.
2. Bedi Gyula, Sopron — Alsó-Bük, t.
3. Bene Béla, Sopron, rk.
4. Boda Géza, Vas — Vönöczk, ism.
5. Bognár Árpád, Veszprém — Lovász-Patona, t., kilépett.
6. Boross János, Sopron — Alsó-Szakony, t.
7. Brinner Lajos, Sopron, ism.
8. Csernok Rezső, Szepes — Szent-György, t., Schwarcz Mihály ö. d.
9. Deutsch József, Sopron — Nagy-Marton, izr.
10. Döbröntey Antal, Vas — Kem.-Högyész t.
11. Gebhardt Jenő, Sopron.
12. Gebhardt Ödön, Sopron, ism.
13. Gebhardt Pál, Sopron.
14. Goldner Jakab, Sopron, izr.
15. Halász Lajos, Sopron — Pottyond, t.
16. Hodzsa Milán, Steier — Spielfeld., Németh-Bárány Borb. ö. d.
17. Kappel Lajos, Vas — Kukmér, t.
18. Kern Sándor, Sopron, ism.
19. Király István, Vas -- Boba, t.
20. Kiss Gyula, Veszprém — Szépalma, t.
21. Kiss Lajos, Sopron — Nemes-Ládony, t.
22. Kopa József, Nyitra — Hlubóka, t.
23. Magyar József, Vas — Hodos, t.
24. Matthes Adolf, Vas — Királyfalva, t., ism.
25. Mesterházy László, Sopron, — F-Szopor, t., Németh-Bárány Borb. ö. d.
26. Miholits János, Győr-Czakóháza, t.
27. Mórotz Kálmán, Vas — Kis-Somló, t., Gömbös-Badó ö. d.
28. Nagy János, Vas-Nemes-Magasi.
29. Német Ödön, Győr, t.
30. Német Sándor, Sopron-Alsó-Szopor, t.
31. Neufeld Hugó, Zólyom, izr.
32. Nitsch Aladár, Sopron.
33. Papp Kálmán, Vas-Vönöczk, t.
34. Sass János, Békés-Orosháza, t., ism.
35. Schwarz Sándor, Vas-Sárvár, izr.
36. Seifert Ferencz, Sopron-Sajtoskál, rk.
37. Seybold Kálmán, Vas-Körmend, t.
38. Simon Géza, Sopron.
39. Simon Jenő, Somogy-Path, t.
40. Slankovics Vilmos, Vas-Ottóháza, t., Farkas Ád. ö. d.
41. Szüsz Lajos, Sopron-Bánfalva.
42. Szabó Lajos, Vas-Répczelak.
43. Szalay Pál, Győr-Réthi, t. ism.
44. Tréger János, Liptó-Alsó-Boczabánya, ism.

Magántanulók.

1. Éder Andor, Csongrád, rk.
2. Pokomándy Gyula, Győr-Eöttevény, rk.
3. Riedinger Rezső, Sopron-Felső-Bük, rk.

V. osztály.

1. Aranyossy Pál, Győr, rk.
2. Balogh József, Sopron-Alsó-Bük.
3 Bárány Dezső, Somogy-Kis-Gomba, t.
4. Berecz Gábor, Vas-Ostfi-Asszonyfa, t., Horváth Illés ö. d.
5. Edvy Lajos, Sopron-Edve, t.
6. Fadgyas Gyula, Győr-Nagy-Baráti, t.
7. Gaál Miklós, Szilágy-Kraszna-Magyar-Keczel, ev. ref.
8. Gombócz Zoltán, Sopron, németalföldi ö. d.
9. Hacker Lipót, Sopron, izr.
10. Hajas Béla, Sopron-Alsó-Bük, t., Bárány Pál ö. d.
11. Halvax Ödön, Sopron.
12. Hatfaludy Lajos, Sopron, r. k., állami ö. d., kilépett.
13. Kicker Lajos, Sopron-Ruszt, t.
14. Kolttay Rezső, Vas-Domonkosfa, t., Farkas Ád. ö. d.
15. Küpry Kálmán, Békés-Csaba, rk., t.
16. László Béla, Zala-Istvánd, ev. ref., t.
17. Lintschinger Ottó, Bécs, rk., t.
18. Lőwy Viktor, Morvaország-Saffa, izr.
19. Ludig Gusztáv Adolf, Vas-Körtvélyes, t.
20. Macher Sándor, Győr, t., ism.
21. Marthon Márton, Komárom — Szend, t., ism., Szabó József és győri Stelczer ö. d.
22. Mayer Henrik, Sopron, rk., ism.
23. Milosich Ödön, Vas — Kis-Rákos, t.
24. Móritz Dénes, Vas — Boba, t., Figuli ö. d.
25. Neubauer Gusztáv, Vas — Rábort, t., ism.
26. Ostffy Lajos, Sopron — Miháli.
27. Petrik Dezső, Zala — Alsó-Lendva, t.
28. Podhradszky János, Fehér — Tordas, t.
29. Porkoláb Gyula, Vas — Kis-Somló, t.
30. Pröhle Károly, Sopron — Szolgagyőr, t., deáksegélyző ö. d.
31. Rehberger Nándor, Komárom — Ujszőny, izr.
32. Renner Oszkár, Sopron — Harka.
33. Róth Aurél, Vas — Körmend, t.
34. Rothermel Károly, Tolna — Mórány, t.
35. Schneeberger Kornél, Bács-Bodrogh — Ujverbász.
36. Schranz Lénárd, Vas — Körmend, t.
37. Schwartz Ármin, Sopron, izr.

38. Szabó Elek, Somogy — Csurgó, t., Szabó József ö. d.
39. Szabó Sándor, Sopron — Farád, t., ism.
40. Takáts Gábor, Sopron.
41. Tóth Sándor, Vas — Borgáta, t.
42. Udvardy Viktor, Pest — Czegléd, t., Németh-Bárány Borb. ö. d.
43. Unger János, Zala — Felső-Rajk, rk., t.
44. Varga János, Fehér — Tordas, t.
45. Zahorán Mátyás, Békés-Csaba, t.
46. Zathureczky Nándor, Zala — Palin.
47. Zongor József, Sopron — Kis-Geresd, t.

Magántanulók:

1. Nyári Jenő, Zala — Pölöske, rk.
2. Szinyei-Merse László, Bécs, rk.

VI. osztály.

1. Bangha Kálmán, Győr — Felpécz, t., rk.
2. Becker Ádám, Tolna — Bonyhád, t.
3. Becker Ádám, Tolna — Bonyhád, t.
4. Becker János, Tolna — Bonyhád, t., Laub János ö. d.
5. Becker Róbert, Sopron — Alsó-László, t.
6. Bercsényi Lajos, Sopron, Schwarcz Mihály ö. d.
7. Boda János, Vas — Vönöczk, t.
8. Börötzffy Endre, Sopron, rk.
9. Csizmadia Pál, Vas — Acsád, t.
10. Fischl Tobiás, Sopron — Medgyes, t.
11. Gősi György, Győr — Réthi, t.
12. Gruber György, Sopron, Laitner Ferencz ö. d.
13. Hajas Gyula, Sopron — Csorna, t.
14. Hartmann Pál, Sopron, ism.
15. Hentz Aladár, Zala — Keszthely.
16. Iván Árpád, Komárom — Kis-Bér.
17. Jugovits István, Sopron — Répcze-Szemere.
18. Junkuncz Sándor, Tolna — Nagy-Szokoly, t., — kilépett.
19. Kirnbauer Lajos, Vas — Vágód, t., Rupprecht János ö. d.
20. Kohlmann Dezső, Sopron, izr.
21. Mattes Adolf, Sopron.
22. Mendől Lajos, Pozsony — Alsó-Szeli, t.
23. Mezriczky Lajos, Zala — Kővágó-Eörs, t., Pelárgus János ö. d.
24. Noszlopy Gyula, Sopron.
25. Petrik Árpád, Zala — Alsó-Lendva, t., Bárány Borb. ö. d.
26. Sárkány Ferecz, Vas — Péterhegy, t., deáksegélyző ö. d.
27. Schwarz Károly, Szerém-Zupanje, rk.
28. Sztrokay István, Vas — Nemes-Csóo, t., — kilépett.
29. Tóth Lajos, Jász-N.-K.-Szolnok — Turkeve, ev. ref., t., ism.

30. Unger Pál, Bács-Bodrogh — Cservenka, t.
31. Valkó Miklós, Komárom — Szák, t., Török Mihály ö. d.
32. Varga Dezső, Győr — Czakóháza, t.
33. Vidos József, Vas — Kemenes-Mihályfa.
34. Vratarics János, Vas — Kis-Szombat, t., Farkas Ád. ö. d.

Magántanuló.

1. Fischer Jenő, Bécs, rk.

VII. osztály.

1. Adamik János, Békés-Csaba, t., Kehrn Elek s gr. Róth-Teleky ö. d.
2. Ajkay Zoltán, Vas — Sárvár.
3. Altmann Henrik, Baranya — Német-Hidasd, t., Németh-Bárány ö. d.
4. Beyer Teofil, Vas — Kőszeg, t., Bognár Dezső ö. d.
5. Bornemisza Sándor, Sopron, rk.
6. Fajnor Vladimir, Nyitra — Szenicz, t.
7. Fördős Mihály, Tolna — Szegszárd.
8. Fuchs Zsigmond, Sopron, izr., Schey Fülöp ö. d.
9. Grünfeld Géza, Rév-Komárom, izr., ism.,
10. Günther László, Tolna — Simontornya, rk., t.
11. Győry Károly, Sopron.
12. Heinrich Miksa, Vas — Máriafalva, izr.
13. Horváth Zoltán, Győr, t.
14. Kapp Viktor, Tolna — Gyönk.
15. Kheim Sámuel, Sopron, Tratnyaky ö. d.
16. Lenck Elemér, Alsó-Ausztria — Hitzing.
17. Manninger Vilmos, Sopron.
18. Marton Pál, Vas — Vönöczk.
19. Molnár Károly, Vas — Borgáta, t.
20. Ritter Jenő, Pozsony — Somorja, t.
21. Schindler Márton, Sopron — Medgyes, t.
22. Schöll Lajos, Sopron, Gabriel Kereszt. ö. d.
23. Schreiner Jenő, Sopron.
24. Schwartz Lajos, Sopron, izr.
25. Sloboda Iván, Nyitra — Verbócz, t.
26. Smid István, Komárom — Bokod, t., deáksegélyző ö. d.
27. Szabó Béla, Jász-N.-K.-Szolnok — Török-Szt-Miklós, ev. ref., t.
28. Szakács Béla, Somogy-Marczali, t., Márton István ö. d.
29. Szauer Ferencz, Győr — Gönyü, rk., t., ism.
30. Tompa József, Vas — Kemenes Hőgyész, t. gr. Róth-Teleky ö. d.
31. Tompos Zsigmond, Vas — Egyházas-Hetye, t., Gömbös-Radó ö. d.
32. Turi Károly, Jász-N.-K.-Szolnok — Turkeve, ev. ref., t.
33. Ziermann Lajos, Vas — Rohoncz, t., Rupprecht János ö. d.

VIII. osztály.

1. Andaházy Jenő, Budapest.
2. Andorka Gyula, Somogy — Csurgó, Thirring Lajos ö. d.
3. Bermann Miksa, Sopron, izr.
4. Dukavits Vilmos, Sopron.
5. Fehér Géza, Sopron, Csaplovit és gr. Róth-Teleky ö. d.
6. Ferenczy Lajos, Zala — Hosszufalu, t., Berzsenyi Jenő ö. d.
7. Geiszlinger Pál, Mosony — Levél, t., önk. ism.
8. Greiner György, Somogy — Csicsó, önk. ism.
9. Grünhut József, Tolna — Némedi, izr., Schey Fülöp ö. d.
10. Izák János, Zólyom — Pónik, t.
11. Katona Zoltán, Jász-N.-K.-Szolnok — Turkeve, ev. ref., t.
12. Kirchner Viktor, Sopron, Tratnyaky ö. d.
13. Kiss Gyula, Jász-N.-K.-Szolnok — Turkeve, ev. ref., t.
14. Kohn Ármin, Sopron, izr.
15. Kovács János, Sopron — Felső-Szakony, t., gr. Róth-Teleky ö. d. s Radó Lajcsi pályadijas.
16. Kovácsics Sándor, Sopron — Zsebeháza, t., Horváth Illés ö. d.
17. Küpry Jenő, Békés-Csaba, rk., t., ism.
18. Mesterházy Sándor, Sopron — Alsó-Bük. t.
19. Pálffy Vilmos, Vas — Jákfa, rk.
20. Petőcz Károly, Komárom — Bana, t., Tratnyaky ö. d.
21. Porkoláb Gyula, Vas — Boba, t., Figuli ö. d.
22. Posch Sándor, Vas — Pinka Mindszent, t.
23. Róth Gyula, Sopron.
24. Schreiner Emil, Sopron.
25. Schrödl Hugó, Sopron — Balf, t.
26. Skerlák Aladár, Vas — Muraszombat, t.
27. Stettner Marko, Vas — Felső-Lövő, Kehrn Elek ö. d.
28. Supper Sándor, Vas — Pinkafő, t.
29. Szabó István, Sopron — Farád, t., deáksegélyző ö. d.
30. Takáts Dénes, Sopron, Döbröntei s Radó Lajcsi pályapijas.
31. Takáts Lajos, Sopron — Répcze-Szemere, .sm.

Magántnuló:

1. Röser Alfréd Edvin, Budapest, r. k.

XII.

Bölcsészet-theologiai intézet.

a) Tanári kar.

Bancsó Antal, e. i. theol. dékán; — előadta a Theol. encyclopädiát, Uj szöv. bevezetést, Uj szöv. magyarázatot és Ker. erkölcstant. Heti órái száma 11.

Gombócz Miklós, a Györy Vilmos kör vezérelnöke; — előadta a Bölcsészettörténetet, Neveléstant és Vallásbölcsészetet. Heti órái száma 8.

Jausz Vilmos, a tanári kar jegyzője; — előadta a Héber nyelvtant, Egyháztörténetet, Symbolikát és vezette a Latin olvasmányi gyakorlatokat. Heti órái száma 11.

Poszvék Sándor, e. i. a Lyceum igazgatója, a Theol. önképző kör elnöke; — előadta az Ószöv. magyarázatot, Liturgikát, Pastoralist, Egyházjogtant, Gyakorlati irásmagyarázatot és vezette a Homil. s katech. gyakorlatokat. Heti órái száma 10.

Király Béla, vezette az egyházi énekgyakorlatokat heti 1 órában.

b) Az intézet hallgatói.

I. évi tanfolyam.

1. Horváth Lajos, A. Szakony, Sopron vm. t., Szemerey Sánd. ö. d.
2. Knöbel Ottó, Felső Lövő, Vas vm. t., Németh-Bárány Borb. ö. d.
3. Rozsondai József, Szász-Zsombor, Udvarhely vm. t., Braun Nánd. ö. d.
4. Tóth Kálmán, Felpécz, Győr vm. t., Kis János ö. d.
5. Trsztyénszky Kálmán. Ajka, Veszprém vm. t., Bognár Dezső s gf. Róth-Teleky ö. d.

II. évi tanfolyam.

6. Hafenscher Sándor, Sárvár, Vas vm. t., Torkos Mária ö. d.
7. Hollósy Kálmán, Sopron, gf. Róth-Teleky ö. d.
8. Laki Endre, Kölesd, Tolna vm. t.

9. Posch Sándor, Levél, Mosony vm. t.
10. Rácz Gyula, Sárvár, Vas vm. t., Horváth-Illés ö. d.
11. Seregély Dávid, Tompaháza, Sopron vm. t., Németh Istv. ö. d.
12. Seybold Károly, Szalonak, Vas vm. t., deáksegélyző ö. d.
13. Siftár Károly, Hárspatak, Vas vm. t.
14. Szlávik Ádám, Lubina, Nyitra vm. t.
15. Valásek Sámuel, Miava, Nyitra vm. t.

III. évi tanfolyam.

16. Aschendorf József, Győr, Tratnyaky s győri Stelczer ö. d.
17. Faik Henrik, Bonyhád, Tolna vm. t., gf. Róth-Teleky ö. d.
18. Hetvényi Lajos, Enese, Györ vm t., gf. Róth-Teleky s győri Stelczer ö. d.
19. Kurz Sámuel, F. Lővő, Vas vm. t., deáksegélyző ö. d.
20. Laczkó János, Mlágyó, Nógrád vm. t., Horváth-Illés ö. d.
21. Müller Róbert, Dobra, Vas vm. t., gf. Róth-Teleky ö. d.
22. Petőcz Ferencz, Bana, Komárom vm. t., deáksegélyző ö. d.
23. Pröhle Henrik, Radafalva, Vas vm., gf. Róth-Teleky ö. d.
24. Szalay János, Beled, Sopron vm. t., deáksegélyző ö. d.
25. Szlancsik Bogyoszló, Polichnó, Nógrád vm. t., Torkas Már. ö. d.
26. Tompa Mihály, Mérges, Györ vm. t., Radó Ignácz s győri Stelczer ö. d.
27. Udvardy Sándor, Czegléd, Pest vm. t., Rupprecht Ján. ö. d.

Évközben az intézetből eltávozott, de mint az alapvizsgára kötelezett az intézet kötelékében megmaradt: Bella Mátyás, Békés-Csaba.

c) Tantárgyak heti óraszám és tanfolyamok szerint.

Az I. évi tanfolyamban:

1. Theol. encyclopädia, egész éven át heti 2 órában. Bancsó Antal.
2. Bölcsészettörténet, egész éven át heti 3 órában. Gombócz Miklós.
3. Neveléstan, egész éven át heti 2 órában. Gombócz Miklós.
4. Héber nyelvtan olvasmányokkal, egész éven át heti 3 órában. Jausz Vilmos.

Az I. és II. évi egyesitett tanfolyamban:

1. Vallásbölcsészet, egész éven át heti 3 órában. Gombócz Miklós.
2. Egyháztörténet. III. Inczétől a reformáczióig s a reformáczió kora az augsburgi vallásbékéig. Jausz Vilmos.

A II. és III. egyesitett tanfolyamban:

1. Ó szöv. magyarázat, Ruth s Birák könyvei heti 3 óra. Poszvék S.
2. Liturgika I. f. é. és Pastoralis II. f. é. heti 2 órában. Poszvék S.
3. Uj szöv. bevezetés, egész éven át heti 2 órában. Bancsó Antal.
4. Ker. erkölcstan, egész éven át heti 4 órában. Bancsó Antal.

A III. évi tanfolyamban:

1. Egyházjogtan, egész éven át heti 2 órában. Poszvék Sándor.
2. Symbolika, egész éven át heti 1 órában. Jausz Vilmos.

Mind a három egyesitett tanfolyamban:

1. Uj szöv. magyarázat. I. korinthusi levél és János evangéliomának prologja. Egész éven át heti 3 órában. Bancsó Antal.
2. Gyakorl. irásmagyarázat, az ev. perikópák magyarázata heti 1 óra. Poszvék S.
3. Homil. és katech. gyakorlatok, egész éven át heti 2 órában. Poszvék Sándor.
4. Latin olvasmány. Formula Concordiae. Egész éven át heti 2 óra. Jausz Vilmos.
5. Egyházi ének, egész éven át heti 1 óra. Király Béla.

d) Colloquiumok és nyilvános vizsgák.

Ugy az I. mint a II. félév végén az összes előadott tudományokból rendes colloquiumok tartattak, melyek eredménye az indexekbe bevezettetett.

Alapvizsga. Az 1890/91. isk. év II. éves hallgatói közül 11-en 1891. junius 20 és 22-én, — ketten szeptember 9-én tették az alapvizsgát, az első alkalommal Főtiszt. Karsay Sándor püspök ur jelenlétében — és pedig 5-en jeles, 4-en jó, 3-an elégséges eredménynyel, 1 a vizsga ismétlésére utasittatott.

Szakvizsga. Az 1891. évi október 2-án Főtiszt. Karsay Sándor püspök úr elnöklete alatt megtartott szakvizsgán 5 végzett hittanhallgató jelent meg, u. m. Holzhammer János, ki a jenai, — Madár Rezső, ki a tübingeni, — Rosta Ferencz, ki a tűbingeni és hallei, — Solcz Ödön, ki a hallei és berlini, — és Tatay Lajos, ki a hallei egyetemen végezte a szervezet értelmében megkivánt 4-ik évet. A vizsgán megjelentek közül 1 jeles, 2 jó és 2 elégségcs eredménynyel tette le a vizsgát.

e) Theologiai egyesületek.

1. **Theol. önképzőkör.** Elnöke: Poszvék Sándor, theol. tanár; titkár: Faik Henrik III-é.; jegyző: Hollósy Kálmán II-é.; pénztáros: Tompa Mihály III-é.; ellenőr: Siftár Károly II-é.; könyvtáros: Müller Róbert III-é., theol.

A kör az év elején 26 taggal alakult meg. Az év folyamán, 24 gyülést tartott, 1 alakuló-, 10 munkahozó-, 6 szavaló-, 2 disz- 2 vítatkozó-, 1 rendkivüli, 1 záró-gyülést és 1 gyülésen folyó ügyeit intézte el. Az egyik disz-gyülést Főtiszt. Karsay Sándor püspök ur, a másikat a pozsonyi theol. akad. hallgatók képviselőinek látogatása alkalmával tartotta. A munkahozó gyüléseken felolvastatott 9 munka ugyanannyi birálattal; a szavaló gyüléseken

15 szavalat adatott elő. A vitatkozó gyüléseken a vitatkozás tárgyai voltak: 1. Üdvös-e, hogy a lelkész egyes erkölcsi kihágásoknál a rendőrség segitségét igénybe vegye. 2. Az egyházi szónokra mi előnyösebb: a szabad textus választása, vagy a pericopákhoz való ragaszkodás? — Október 31-én ez évben is megülte a kör nyilvánosan a reformátió emlékűnnepét.

A kör szakkönyvtára 16 művel szaporodott s 10 szaklapot járatott, az „Evang. Glocke" a szerkesztő szivességéből járt. A kör tagja a Prot. irodalmi és a Luther társaságnak.

A tagok munkálkodásának élénkitése végett 3 pályadijat tüzött ki a kör, kettőt saját pénztárábói, egyet egy régebbi tagjának adományából, egyenként egy-egy darab 10 frankos aranynyal. A pályakérdések voltak: 1. Egyházi beszéd ádvent 1-ső vasárnapján, Máté XXI. 1—9 alapján. 2. Luther és Erasmus viszonya. 3. A hit és jócselekedetek viszonya a Form. Conc. alapján. Az első tétel pályadiját Tompa Mihály, a másodikát Udvardy Sándor, a harmadikat Pröhle Henrik III. é. theol. nyerte.

A theol. önképzőkör önsegélyző alapja ez évben 493 forint 55 krra szaporodott, tetemes részben a kör egyes buzgó jóakaróinak kegyes adományaiból, kiknek a kör nevében e helyütt is hálás köszönetet mondunk!

2. **Győry Vilmos-kör**, a theol. önképzőkör mellett általános érdekeket szolgál. Czélja, hogy tagjaiban a theol. szakképzettség mellett felkeltse és ápolja a nemzeti szépirodalom, egyéb tudományok és a társadalmi élet egyes mozzanatai iránt való érdeklődést. „Törekvés" czim alatt havi folyóiratot ád ki 2 frt előfizetési dijjal.

A kör vezérelnöke: Gombócz Miklós theol. tanár; elnök: Hetvényi Lajos III-é.; jegyző: Laki Endre II-é.; pénztáros: Szlancsik Bogyoszló III-é.; lapkezelő: Rozsondai József I-é.; a „Törekvés" felelős szerkesztője: Aschendorf József III-é.; társszerkesztők: Faik Henrik III-é. és Horváth Lajos I-é.; lappénztáros: Laki Endre II-é. theol.

Az év folyamán 27 gyülést tartott a kör, ezek közt két díszgyülést, az egyiket okt. 6-ának, a másikat márcz. 15-ének megünneplésére. A rendes gyüléseken 12 munka olvastatott fel s 29 szavalat volt. A munkakedv fokozása czéljából ez évben 30 frtot forditott pályázatokra. 20 frtot a kör, 10 frtot a „Törekvés" pénztárából. Jutalmakat nyertek: Hetvényi Lajos „Széchi Mária és a Murányi Venusz" cz. értekezése; Aschendorf József „Ködös csillag" és „Quarnero" tárczaczikkei; Tompa Mihály „Irodalmunk szereplése a magyar nemzet felébredésében" cz. értekezése; Hetvényi Lajos „Az apa büne" cz. elbeszélése és Aschendorf József „Abner" cz. 3 felvonásos, a körben felolvasott bibliai drámája.

A theol. önképzőkör önsegélyző alapja javára nov. 25-én tánczmulatsággal egybekötött felolvasó estét rendezett a kör a Casinó tőzsdecsarnokában, melyen Nagyt. Poszvék Sándor lycz. igazgató úr, mint a theol. önképzőkör elnöke volt szives az ünnepi beszédet tartani. A sikerült este az önsegélyző alapnak 74 frt 60 krt jövedelmezett.

A kör az Egyetértés, Pesti hirlap, Képes folyóirat, Nyelvőr, Borszem Jankó cz. lapokat előfizetés utján járatta, az „Iskola és szülőiház" cz. nevelésügyi folyóirat pedig a Törekvés-ért cserébe kapta.

Közli:
Bancsó Antal,
theol. dékán.

XIII.

Táblázatos kimutatás a tanuló ifjuságról az 1891/92. tanévben.

1. Gymnasiumi tanulók.

Osztály	Beiratott tanuló			évközben kimaradt	Az év végén volt	Az év végén volt tanulók közül voltak																	Tápintézeti	Ösztöndijas
						a) Vallásra nézve				b) Anyanyelvre nézve			b) életkorra nézve											
	nyilvános	magán	összesen			ág. h. ev.	ev. ref.	róm. kath.	izrael. vallásu	magyar	német	vend-szláv	10 éves	11 éves	12 éves	13 éves	14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19 évesv. azon túl		
I.	56	15	71	4	67	46	3	8	10	50	16	1	10	23	18	13	3	—	—	—	—	—	29	7
II.	63	5	68	2	66	51	1	6	8	50	15	1	—	4	12	18	24	4	4	—	—	—	29	6
III.	51	2	53	1	52	39	4	6	3	40	12	—	—	—	5	9	24	12	2	—	—	—	27	14
IV.	44	3	47	1	46	37	—	4	5	38	6	2	—	—	—	2	11	12	12	4	2	3	27	6
V.	47	2	49	1	48	35	2	7	4	34	14	—	—	—	—	—	5	20	9	11	3	—	32	11
VI.	34	1	35	2	33	28	1	3	1	25	8	—	—	—	—	—	—	3	7	11	8	4	22	8
VII.	33	—	33	—	33	24	2	3	4	27	4	2	—	—	—	—	—	2	4	12	12	3	18	11
VIII.	31	1	32	—	32	24	2	3	3	29	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	10	18	17	11
Összesen	359	29	388	11	377	284	15	40	38	293	78	6	10	27	35	42	67	53	38	42	35	28	201	74

2. A bölcsészet-theologiai intézet hallgatói.

I. évi tanf.	5	—	5	—	5	5	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	5
II. „ „	10	—	10	—	10	10	—	—	—	7	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9	6
III. „ „	12	—	12	—	12	12	—	—	—	8	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	10	12
Összesen	27	—	27	—	27	27	—	—	—	19	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	24	23

3. Összes lyceumi tanulók.

	386	29	415	11	404	311	15	40	38	312	82	10	10	27	35	42	67	53	38	42	35	55	225	97

XIV.

A tanulók szülői közt polgári állásra nézve volt:

(Az alsó római szám a theologusokra vonatkozik.)

1. Őstermelő:		
a) önálló nagybirtokos vagy bérlő	5	132
	—	X.
b) önálló kisbirtokos vagy bérlő	113	
	IX.	
c) alkalmazott	14	
	I.	
2. Iparos:		
a) nagyiparos	—	32
	—	I.
b) kisiparos	29	
	I.	
c) alkalmazott	3	
	—	
3. Kereskedő és válalkozó:		
a) nagykereskedő és vállalkozó	6	34
	—	I.
b) kiskereskedő és vállalkozó	28	
	I.	
c) alkalmazott	—	
	—	
4. Tisztviselő:		
a) köztisztviselő	66	77
	II.	IV.
b) magán- s társulati tisztviselő	11	
	II.	
5 Katona	—	
	—	
6. Más értelmiségi	65	
	X.	
7. Személyes szolgálatból élő	9	
	—	
8. Magánzó	28	
	I.	
Összesen	377	
	XXVII	

XV.

Félévi ismétlések s évzáró vizsgálatok a főgymnasiumban.

Január hóban az egész első félévi tananyagot ismételték a növendékek, az osztályozás pedig az érdekelt szülőkkel közöltetett. Ezen kivül évnegyedenként értesitettük mind azon tanulók szülőit, kiket valamely tárgyból elégtelen osztályzat fenyegetett s kiknek erkölcsi magaviselete komoly aggodalomra szolgáltatott alkalmat.

Az évzáró vizsgálatok a következő rendben folytak le:

Junius 9—11. s 13—18. gymnasiumi osztályvizsgálatok;
„ 15. tornavizsga a városi tornacsarnokban;
„ 19. évzáró ünnepély;
„ 23—24. theol. alapvizsgálat;
„ 25. gymnasiumi magánvizsgálatak.

Az 1-ső félévi osztályvizsgálatok eredményét a következő adatok tüntetik fel:

Vizsgázott összesen 354 tanuló. Ezek közül kapott általános jeles osztályzatot: 50 (14·12%); általános jó osztályzatot: 137 (38·70%); általános elégséges osztályzatot: 99 (27·97%); általános elégtelen osztályzatot: 68 (19·21%); egy tárgyból: 37 (54·41%); két tárgyból: 19 (27·94%); több tárgyból: 12 (17·65%).

A f. évi irásbeli érettségi vizsgálat május hó 25., 27., 28., 30., 31. napjain ment végbe. A szóbeli megtartására junius hó 27—28. napjai vannak kitüzve.

A mult évi érettségi vizsgálatok eredményét feltüntetik a következő adatok:

Az 1890/1-iki tanév végén a VIII. osztály tanulóinak száma volt: 37. Ezek közül az osztályvizsgát megállották 36-an, kik ennek folytán az érettségi elé bocsáttattak.

Az irásbeli dolgozatok meg nem felelő volta miatt egész évre visszavettetett 4; a szóbelin visszavettetett egész évre 1; javitó vizsgálatra utasittatott: 8; ez utóbbiak a szeptember 5-én tartott javitó vizsgálatok alkalmával a vizsgát mind megállották.

A mult tanévben tehát megfelelő sikerrel érettségit tett: 31 tanuló és pedig jelesen: 6 jól: 7 elégséges sikerrel 18.

A juniusi vizsgálaton ft. s mélt. téthi Karsay Sándor püspök ur elnökölt, — a szeptemberin nt. Brunner János soproni lelkész ur helyettesitette. — A nm. m. k. vallás- és közokt. kormányt mindkét vizsgálaton nagys. dr. Horváth Ödön eperjesi jogakadémiai dékán ur képviselte.

A 31 érettnek nyilvánitott ifju közül: 2 a lelkészi, 11 a jogi, 5 az orvosi, 3 a tanári, 1 a technikai, 4 a gazdászati, 2 az erdészeti, 2 vasuti, postai és távirdai, 1 a katonai pályát választá.

A f. évi évzáró és érettségi vizsgálatok eredményét a jövő évi értesitőben fogjuk közölni.

XVI.

Figyelmeztetés az 1892/93-ki tanévet illetőleg, felvételi feltételek.

Az 1892/93-ki tanév szeptember hó 1-én kezdődik. A három első nap a beiratásoknak, továbbá a felvételi, javitó s pótló vizsgálatoknak van szánva. Szeptember 5-én tartatik meg tanodai isteni tisztelettel kapcsolatban a megnyitási ünnepély s az után következő napon kezdődnek a rendes előadások. A megnyitás után való időben a felvétel csak a késedelem kellő indokolása, illetőleg a tanhatóság engedélyével eszközölhető.

A kik a f. tanévben egy, legfelebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapván, szeptember hóban javitó vizsgálatot óhajtanak tenni, ezt junius hó végéig az igazgatóságnál bejelenteni tartoznak. Az egy tantárgyból bukott tanulónak — az 1883. 30. t.-cz. 11. §-a értelmében — a tanári kar, a két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanulónak ellenben csak az egyházi főhatóság adhatja meg a javitó vizsgálatra az engedélyt. A 2-nél több tantárgyból bukott tanuló ily engedélyt egyáltalán nem nyerhet.

A felvételnél okvetlen szükséges, hogy az illető tanuló hiteles bizonyitványokkal igazolja eddigi tanulmányait s ezek eredményét; a ki pedig pedig a megelőző tanévben nyilvános tanintézetbe beirva nem volt s vizsgálatot nem tett, hitelesen igazolni tartozik: hol töltötte a kérdéses tanévet s miért szakitotta félbe tanulmányait?

Az I. osztályba csak oly növendékek vétetnek fel, kik életök 9-ik évét már betöltötték s vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyitványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvü képzettséggel birnak.

Minthogy a törvény értelmében egy osztályban 60-nál több tanulót felvenni rendszerint nem szabad, felkéretnek az illetők, kik a gondviselésök alatt levő gyermekeket intézetünkbe, különösen annak első osztályába adni szándékoznak, hogy lehetőleg szeptember 1-ét megelőzőleg irásban jelentkezzenek.

Akik eddig nem voltak intézetünk növendékei, csak akkor vétetnek fel, ha a megelőző tanévről szóló iskolai bizonyitványon kivül életkorukat keresztlevéllel, illetőleg születési bizonyitványnyal, továbbá, ha 12-ik életévöket betöltötték, az ujraoltást is hiteles orvosi bizonyitványnyal igazolják. Az ujraoltás igazolásának kötelezettsége fennáll azon tanulókra nézve is, kik már a mult évben is voltak intézetünk növendékei s időközben betöltötték életök 12 ik évét.

Az iskolai tartozások előre fizetendők. Tandij, fapénz, torna-, könyvtári s egyéb dijak fejében a járandóság:

az I. félévben:

a) a 4 alsó gymn. osztályban .	14 frt	05 kr.
b) a 4 felső gymn. osztályban .	16 „	05 „
c) a theol. philosoph. intézetben	13 „	55 „

a II. félévben:

a) a 4 alsó gymn. osztályban .	8 „	50 „
b) a 4 felső gymn. osztályban .	9 „	50 „
c) a theol. philosoph. intézetben	8 „	— „

Az izrael. vallásu tanulók fizetnek ezen kivül még: a 4 alsó gymn. osztályban félévenkint 7 frtot, a 4 felső gymn. osztályokban pedig félévenkint 8 frtot.

Akik először vétetnek fel az intézetbe, fizetnek beiratási dijul 1 frt 5 krt.

A Simunyák Antal-féle lyceumi alapitvány kamataiból 10 szegény és jeles előmenetelü tanuló tandija fedeztetik. Azok, kik e kedvezményt elnyerni óhajtják, kérvényeiket a beiratás alkalmával nyujtsák be az igazgatósághoz.

A tápintézetbe való felvételre nézve felvilágositást nyujt a tápintézeti gondnoknak ez értesitő VI. sz. a. foglalt jelentése.

Mindennemü felvilágositással, akár élő szóval, akár levélben szives készséggel szolgál

Poszvék Sándor,
lyc. igazgató-tanár.

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

TARTALOM.

Lap.

I. Ünnepi beszéd ő Felsége I. Ferencz József magyar királylyá koronáztatásának 25-ik évfordulója alkalmából 3
II. Kormányzat, felügyelet, fegyelmi hatóság 8
III. A gymnasiumban elvégzett tananyag 9
IV. Tanári személyzet 16
V. A gymnasiumban kötelezett tantárgyak hetenkénti óraszáma 17
VI. Tanszerek 18
VII. Ifjusági egyesületek, pályadijak 24
VIII. Tápintézet 29
IX. Kegyadományok, ösztöndijak, tandij, kedvezmények, alapitványok 31
X. Egyéb adatok az intézet 1891/2-ki történetéből 35
XI. A gymnasiumi tanulók névsora 39
XII. Theol. bölcsészeti tanintézet 49
XIII. Táblázatos kimutatás a tanulókra 54
XIV. » » a tanulók szülőire vonatkozólag 55
XV. Félévi ismétlések s évzáró vizsgálatok 56
XVI. Értesités az 1892/3-ki tanévet illetőleg 58